

**СПІЛКА
УКРАЇНСЬКОЇ
МОЛОДІ
АМЕРИКИ**

ЧІКАГО
1949 - 1959

Випускаючи цю Ювілейну Книжку з нагоди десятиліття Осередку СУМА ім. Миколи Павлушкова в Чикаго, ми свідомі, що вона не охопить всієї нашої діяльності, яка заслуговує на згадку, однак ми взяли за її видання, щоб утримувати на її сторінках бодай найголовніші моменти так багатой і різноманітної праці сумівської молоді нашого Осередку.

В очах української громади в Чикаго Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова — це організована й активна молодь, яку бачиться на святочних академіях, на різних імпрезах, у протикомуністичних демонстраціях, у громадській праці й т. д. Видаючи цю Ювілейну Книжку, ми хочемо схопити в одну цілість все те, що Осередок досягнув за десять літ свого існування. Ми хочемо показати його ріст, згадуючи при тому імена тих, які спричинилися до цього росту.

Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова в Чикаго — це три товариства чисельно й працюю, як це недавно висловився про нього один із провідних громадян нашого міста. Ми горді, що наша праця знаходить признання серед нашого громадянства. Це переконує нас, що наша праця є корисна й потрібна.

За десять літ існування нашого Осередку, сумівська молодь виявила надзвичайну активність у його праці. Її гаслом було, й далше є, «Бог і Батьківщина», а бути сумівцем означало постійно й послідовно здійснювати це велике гасло. Дотеперішні досягнення Осередку будуть служити поштовхом до дальших успіхів. Тому ми й видаємо цю Ювілейну Книжку з нагоди десятиліття Осередку, щоб, переглянувши наші здобутки, пустатися, на базі минулого досвіду, у вир дальшої праці.

Ця книжка попаде до рук українського громадянства, яке довідається з неї про працю та досягнення нашого Осередку. Вона також попаде до рук тих, які морально й матеріально підтримували наш Осередок і буде служити неначе доказом, що їх підтримка не пропала надаром, але була якраз тим, що допомагало в праці Осередку. Врешті вона попаде до рук суміпок і сумівців, які, переглянувши її сторінки, побачать результат їхнього витраченого часу й енергії для здійснювання сумівського гасла «Бог і Батьківщина», як мети, для якої вони працювали й будуть далше працювати.

На цьому місці ми хочемо висловити нашу найсердечнішу подяку всім мистецьким керівникам за великий вклад їхньої праці та професійного знання в веденні наших мистецьких гуртків. Ми також висловлюємо сердечну подяку всім тим, які в один чи другий спосіб спричинилися за цих десять літ до росту й розбудови нашого Осередку.

В Ч І К А Г О

Д І М С У М А

ДО ІСТОРІЇ ОСЕРЕДКУ

Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова в Чікаго був заснований дня 2. жовтня 1949 року в Домі Українського Народного Союзу при 845 N. Western Ave. На Основуючих Зборах невеликий гурток сумівців обєднався в організаційну одиницю, щоб на терені свого нового поселення продовжувати, відновлену на еміграції, сумівську діяльність.

Новостворений в 1949 році Осередок почав свою працю не без труднощів. Брак власного приміщення не дозволяв розгорнути сумівської праці так, як це бажалося його основникам. Однак з самого початку сумівська молодь виявляла гаряче бажання до праці і це обіцяло ріст Осередку. Користаючи із принагідних приміщень тут і там, Осередок розпочав свою працю на виховному відтинку. Тому що обставини не дозволяли на поділ членства на ланки, виховна праця велася в початках на ширших сходинах.

В 1950 році Осередок винайняв для свого вжитку домівку при 2135 W. Chicago Ave. Хоч і не достатнє, все ж таки стало приміщення було додатним фактором у діяльності Осередку. Тут започаткувався організаційний поділ Осередку на ланки і почалася систематична виховна праця. На 1950 рік також припадають початки праці хору та театрального гуртка СУМА

Однак вся праця Осередку, в перших двох роках його існування, виявляла радше шукання. Найбільшою перешкодою в цім часі, що гальмувало розгорнення праці Осередку, було життя сумівської молоді серед нового, не в усіх випадках зрозумілого оточення. Фактично, в перших роках було важко сумівській молоді, як і взагалі нашій еміграції, вповні збагнути ґрунт свого нового поселення, щоб могли плянувати працю на довшу мету. Цей період в житті Осередку можна назвати організаційним, бо за виїмком організаційного оформлення, Осередок чогось маркантнішого не осягнув. Додатньо в цьому періоді відбився на Осередку приїзд молоді з Німеччини, що сприяло його чисельному ростові. Але треба було довшого часу, щоб потенціал молоді, яка перед тим перебувала по різних таборах, можна було об'єднати і спрямувати в бажаний напрям.

За час двох років діяльності, сумівська молодь переконалася, що передумовою розгорнення ширшої праці Осередку

є посідання власного дому. В 1951 році Осередок досягнув своє бажання, купуючи власний дім при 2147 W. Chicago Ave. Набуття власного дому Осередок завдячує щедрій допомозі нашого чикагівського громадянства, а зокрема самих сумівців, які зложили відповідну суму грошей на завдаток. 9 грудня, того року, відбулося офіційне відкриття дому, де звітувалося, що на той час було виплачено за дім 5 тисяч доларів.

З набуттям власного дому, розпочався другий період в діяльності Осередку, який характеризувався розгорненням і поширенням праці Осередку на різні ділянки. Чисельний ріст Осередку за минулі два роки, при звичаєння сумівської молоді до нового оточення й обставин, і врешті набуття власного дому, створили відповідне підґрунтя для широкого розгалуження сумівської праці на наступні роки.

Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова, 1952 р.

Черпаючи із традицій Спільки Української Молоді, створеної на рідних землях для боротьби з безбожницьким московським окупантом та маючи за примір і патрона Осередку основника СУМ-у Миколу Павлушкова, сумівська молодь нашого Осередку розгорнула крила й пустилася у вир великої й багатой праці. Християнський світогляд, на якому побудована Спілька Української Молоді Америки, був джерелом її духової сили.

Зі всіх ділянок діяльності Осередку, культурно-освітня й виховна праця в цей час активізуються найбільше. Театральний гурток, хор і танцювальна група, які вже були зорганізовані і навіть мали за собою кілька початкових виступів, тепер

поповнюються новими силами і починають вести систематичну працю. Власний дім дає приміщення на відбування проб, що в свою чергу сприяє розгорненню їхньої широкої діяльності. Праця мистецьких гуртків не тільки що увела Осередок у контакт із нашим чикагівським громадянством, але також здобула собі серед нього признання, в результаті чого Осередок закріпив за собою опінію найактивнішої Організації на терені Чикаго

Осередок вів свою працю при 2147 W. Chicago Ave. на протязі чотирьох років, яка досягнула великого розквіту. Кожен наступний рік перевищував попередній і в кожному році додавалося щось нового. І так 25 листопада 1951 року створено при Осередку Відділ Ю СУМА. З початком 1952 року Осередок видав перше число «Сумівського Інформатора Чикаго», а при кінці того ж року створилася при Осередку дружина копаного м'яча СК СУМА «Крила». В 1953 році започатковано для Юнацтва СУМА вишкільно-відпочинкові табори. В 1954 році почалися періодичні 5 хвилинні сумівські радіопередачі. Також того року створилася при Осередку Духова Оркестра СУМА, як наймолодша його мистецька одиниця. Цих чотири роки якраз становлять період розгалуження й поширення праці Осередку на різні ділянки.

Вже в 1954 році праця Осередку була настільки розгалужена й поширена, що власний дім при 2147 W. Chicago Ave. не задовольняв його приміщених вимог. В той час стояв на продаж дім при 2457 W. Chicago Ave. Його власниками були скомунізовані елементи, такі наші «земляки». Існування такого центру в українській ділянці не було на користь і славу українській громаді. І як тільки цей дім пішов на продаж, українська громада уважала за відповідне перебрати його в свої руки. Тому що в той час з українських Організацій Осередок СУМА був одинокий, який міг взятися за купно цього дому, провідні громадяни нашого міста почали висувати ці думки. Ці два фактори: бажання більшого дому і громадська опінія привели до того, що в 1955 році Осередок закупив цей дім за 76 тисяч доларів.

Як при купні першого дому так і цим разом, громадянство прийшло сумівській молоді із щедрою матеріальною поміччю. Різниця була тільки та, що тепер громадянство мало моральний обов'язок підтримати Осередок, бо воно спонукало його до купна цього дому. І так місце, де перед тим відбувались прокомуністичні мітинги і де гніздилася московська облуда, тепер стало центром, з якого почала проповіду-

ватися правда про Україну і де почалася праця, гідна громадянина Зєдинених Держав Америки та українського патріота. Перед тим, в цьому домі висіли комуністичні прапори із серпом і молотом, а на стінах висіли портрети катів України, тепер цей дім прикрашений синьо-жовтим прапором, тризубом і портретами українських героїв та державних мужів. Дня 13. листопада 1955 року, відбулося посвячення нового дому, а 19. листопада — його офіційне відкриття.

О. д-р Гавліч dokonує Акт Посвячення Дому СУМА, 1955 р.

З перенесенням до нового дому, Осередок започаткував третій період в своїй діяльності — період поглиблення своєї праці. До цього часу праця Осередку розгалужувалася так швидко, що не в усіх ділянках вона була відповідно охоплена. Це було здійснено щойно в наступних роках.

Напрям у сторону поглиблення й удосконалення праці Осередку не був пов'язаний тільки з самим перенесенням до нового дому. Правда, що так як набуття першого дому зродило було серед сумівської молоді запал до праці, в результаті чого Осередок розгорнув свою діяльність на різні ділянки, так тепер набуття нового дому зродило в неї бажання стриміти до досягнення високого рівня в своїй праці, однак тут мала вплив і інша річ. Дня 12. серпня 1955 року, Головна Управа СУМА в Нью Йорку наділила наш Осередок Переходовим Прапором. Нагородження Осередку Переходовим Прапором ГУ СУМА вирізняла його як найкращий Осередок на терені Америки, що, без сумніву, з гордістю відчули всі

його члени. Якраз ці два фактори привели до того, що Осередок звернув увагу на поглиблення своєї праці.

Розбудова самодіяльних гуртків, поширення виховної діяльності та праця Осередку на громадському відтинку стаються тепер постійним об'єктом нарад Управи. Результат великий. В наступних роках виступи оркестри, театрального гуртка, хору та танцювальних груп здобувають собі високу оцінку серед нашої української спільноти в Чикаго.

Зокрема велику увагу присвятив Осередок в цьому періоді Відділові Юнацтва СУМА. З початком 1956 року при Відділі почали організуватися перші самодіяльні гуртки, а літом того року відбулися перші юнацькі іспити. Для кращого зв'язку між Осередком і батьками юнацтва — створено при Осередку 11 листопада 1956 року Батьківський Комітет.

Спортовий відтинок також зазнав великого поступу в останніх роках. Ряд ділянок спорту, в яких перед тим відбувалася тільки доривочна праця, були організаційно оформлені й започаткувалися систематичні тренінги, зокрема серед Юнацтва СУМА.

В своїй праці Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова змагав до повного здійснювання сумівського гасла «Бог і Батьківщина». Тому, що це гасло є широкого змісту, праця Осередку виходила поза межі виховної, мистецької та спортової ділянок. Від самого початку свого існування Осередок включався до громадської роботи. Можна сказати, що з кожним роком його активність і участь у громадській праці збільшувалися в парі з розгорненням його внутрішньої діяльності. Також на відтинку ознайомлювання чужинців із Україною, її історією та культурою Осередок був активним. Він улаштовував час від часу концерти для чужинецької публіки, виставки українського народного мистецтва та розповсюджував англomовну літературу по американських університетах та між видатними політичними діячами.

За цих десять літ існування Осередку також творилася сумівська традиція. І так традиційними вже є День Сумівської Молоді, започаткований 1951 року, Річні Концерти оркестри та хору, та Ялинка Юнацтва СУМА — започаткована 1952 року. Традиційним є вже Новорічний Баль СУМА — «Маланка», який в 1960 р. буде одинадцятий з черги. Також увійшло в традицію між сумівською молоддю улаштовувати кожного року Андріївський Вечір та свято Св. Миколая. В зв'язку з своєю назвою «Одеса» — Юнацтво СУМА щорічно відзначає свято українського моря. Річні пописи юнацтва **теж вже стали традиційними.**

Сьогодні Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова є центром організованого українського життя в Чикаго. Дім СУМА служить приміщенням на академії та імпрези різних організацій та товариств, а сумівська читальня є місцем, де зустрічається наше чикагівське громадянство. В Домі СУМА приміщуються 8-ий відділ ООЧСУ, відділ АП АБН, відділ Товариства Бувших Вояків УПА, Товариство ТУСМ, що уможливлює координацію праці Організацій Визвольного Фронту. В Домі СУМА також містяться 92-ий Відділ УНС ім. Митрополита Андрея Шептицького та 192-ий Відділ «Провидіння» ім. Митрополита Андрея Шептицького.

Під сучасну пору Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова начисляє 45 сумівок і 206 сумівців. Відділ Юнацтва СУМА має 435 членів, з чого 232 дівчат і 203 хлопців. Господарське майно Осередку обчислюється на понад сто тисяч доларів, а праця Осередку проходить у межах 22-ох тисячного річного бюджету.

*Друг М. Яременко приймає здобутий вграте Переходовий Прапор
ГУ СУМА, Дітройт, 1957 р.*

Дивлячися з перспективи часу, ми сьогодні бачимо, що дня 2. жовтня 1949 року був zorganizований Осередок СУМА, який за десять літ свого існування не тільки що широко розгорнув сумівську діяльність, але став одним із найкращих Осередків сумівської молоді на терені Америки, здобуваючи

чотири рази підряд Переходовий Прапор Головної Управи СУМА, як рівнож зайняв позицію передової організації серед нашої української громади в Чикаго.

ВИХОВНА ПРАЦЯ ОСЕРЕДКУ

Релігійне і національне виховання — на засадах християнського світогляду — становило основу виховної праці нашого Осередку. Осередок СУМА ім. Павлушкова завжди змагав виховати молодь на свідомих українців-патріотів, які відзначалися б моральними чеснотами, були б горді зі свого національного походження та не жаліли б ні часу ні труду для праці в користь своєї далекої батьківщини — України. Щоб це досягнути, треба було перш за все ознайомити молодь з нашим героїським минулим, допомогти їй пізнати красу і багатства нашої батьківщини, її культуру та духові надбання, звичаї і традиції, що коротко звемо українознавством. Пізнавши це, молодь — хоча може й не бачила — зможе тоді полюбити країну своїх предків й відчувати обов'язок праці й змагання за її визволення.

Це головне завдання нашої молодечої виховної організації мали на увазі ті, які плянували й унапрямували працю Осередку, й до його здійснення весь час змагали.

В початках існування й діяльності Осередку, брак досвіду в зовсім відмінних обставинах серед нового оточення, як також брак відповідного приміщення, не дозволяли на ведення й поширення сумівської праці в багатьох ділянках. Вона була тоді досить обмежена. Однак Управа Осередку тоді натомість улаштовує частіше Ширші Сходини всього членства, чи Святочні Сходини для відзначення наших важніших історичних подій та вшанування національних героїв, уряджує гутірки чи Товариські Вечорі, як рівнож сумівська молодь від самих початків весь час бере активну участь у загально громадських імпрезах чи академіях.

На Ширших чи Святочних Сходинах в той час, була виголошувана доповідь, що завжди становило головну частину програми сходин. Доповідачами були різні люди, між ними теж духовні особи та визначні громадяни-українці Чикаго.

В пізніших роках, з придбанням власного дому, налагоджується теж більш плянова та систематична виховна праця в

Осередку. Сумівська молодь активізується в різних мистецьких спортових та інших самодіяльних гуртках а рівночасно ведеться праця по ланках, де в програму занять входить українознавство та історія й завдання Спілки Української Молоді. Найбільш активними ланками сумівців були: «Чорноморці», «Орли» та «Бурлаки», а сумівок — «Спартанки», «Червоні Маки» та ланка імени «Лесі Українки».

Переобтяжене працею в багатьох мистецьких чи спортових самодіяльних гуртках, не все наше старше членство було охоплене в ланках. Воно натомість щоденною жертвенною працею на різних відтинках сумівської діяльності завершувало своє національне виховання. Бо кожний з наших мистецьких гуртків, як — хор, театральний гурток, оркестра, рецитаційний гурток, різnorodні спортові ділянки, сумівські радіо-програми та всякі інші вияви діяльності — це частина нашої виховної праці, які разом творять цілість, що є потрібна для повного всестороннього виховання молоді людини й вияву її вроджених здібностей та зацікавлень. Наші члени, це були переважно люди, які родились на українській землі й любов до свого рідного винесли з рідного краю. Ця молодь для українства збережена.

Полсва Служба Божа — День Сумівської Молоді, 1958 р.

Заце головна наша увага виховної праці є звернена тепер на Юнацтво СУМА, на ту молодь, яка не бачила, а дуже часто мало ще й чула про Україну. І хоча більшість юнацтва сьогодні належить до різних мистецьких, технічних чи спортових гуртків, праця по ланках є першим і найголовнішим

засобом у вихованні юнацтва. В ланках є охоплені всі юначки і юнаки нашого Осередку, і тут вони плакають рідну мову та набувають знання про Україну. Тут є найкраща змога вщепити їм національну свідомість та напоїти любовю до своєї батьківщини. Дім СУМА і наша праця створюють для юнацтва рідну виховну атмосферу, без якої не можна собі уявити успішної виховної праці серед молоді. Але в нашій праці й намаганнях ми мусимо мати також поміч і співпрацю батьків юнацтва, що є конечне і необхідне.

Впродовж існування Осередку, багато уваги було теж прив'язано на релігійне виховання. Управа Осередку часто завиває своїх членів шанувати релігійно-християнські звичаї та обряди й пригадує їм якнайсовісніше сповняти свої християнські обов'язки, які на них накладають наші церкви.

В своїй праці Осередок звертав увагу на всестороннє виховання шляхом заохочування свого членства відвідувати громадські зібрання, де читалися реферати на різні теми, як також шляхом давання політичних оглядів та дискусій над ними. Цей останній спосіб всестороннього виховання мав місце на сходах ланок.

Слід врешті згадати, що Осередок організував екскурсії до музеїв, до місць з історичними пам'ятками, та різні виховного характеру прогульки.

Члени Осередку мали змогу весь час послуговуватись бібліотекою Осередку, яка являлася великою поміччю у виховній праці членства. Бібліотека Осередку під цю пору начисляє 1263 книжки. Реасумуючи виховну працю нашого Осередку, можна ствердити, що вона була спрямована впершу чергу на національно-релігійне виховання та вщеплення молоді почуття її українського походження.

МИСТЕЦЬКІ САМОДІЯЛЬНІ ГУРТКИ

Виїжджаючи з рідної Батьківщини на чужину, ми не покинули її, бо беручи з собою українську пісню, український народний танок та українські народні звичаї, ми тим самим взяли з собою частину України. Ми взяли з собою те, що було невідомою частиною духово-творчого життя на рідних землях. Тому то наш Осередок плакає українську пісню, театральне мистецтво, український народний танок, щоб

створити для свого членства атмосферу, в якій на кожному кроці відчувався б рідний український дух.

Наш Осередок СУМА не уявляє собі виховної праці без діяльності різних мистецьких самодіяльних гуртків. Бо тоді, коли в процесі чисто виховної праці сумівська молодь вчиться про минуле й сучасне свого народу, пізнає його політичне й економічне життя, зазнайомлюється з його визвольною боротьбою щоб і собі включитися до неї, то в праці мистецьких гуртків вона пізнає красу України, схоплює духовість свого народу та його творчі нахили.

Вивчення українознавства та праця в мистецьких гуртках доповняють себе, створюючи виховну цілість.

Вже в першому році свого існування, наш Осередок звернув увагу на організування мистецьких гуртків — ХОРУ, ТЕАТРАЛЬНОГО, ТАНЦЮВАЛЬНИХ, а пізніше ДУХОВОЇ ОРКЕСТРИ. Праця цих сумівських мистецьких одиниць створювала в Домі СУМА рідну й дорогу українській душі атмосферу.

ХОР СУМА

Українська пісня — це євшан зілля для українців на чужині.

У ній несеться подих рідного краю; в її милозвучности ми відчуваємо український дух, який рветься до чину; в її словах — Україна завжди жива.

Розуміючи вагу української пісні, вже перша Управа нашого Осередку творить самодіяльний гурток хору, який під диригентурою проф. Дуба починає свою працю вже при кінці 1949 року, зараз після засновання нашого Осередку.

Хор в той час був у початковій стадії організування і складався з 15-ти осіб. Хоч кількість членів хору була мінімальна, праця не занепала, а навпаки, члени хору ставились солідно до своїх обов'язків, приходили точно на проби й почали добирати нових хористів із новоприбулих сумівців, які в той час масово прибували до Чикаго. Після кількох місяців своєї праці, хор зростає кількісно і якісно, і вже 6-го січня 1950 року вперше виступає з колядками на радіо-програмі Івана Музики.

Після виїзду проф. Дуба до Нью Йорку, диригентуру сумівського хору перебирає пані Кукудинська і закінчує перший рік праці виступом хору на радіо передачі 23 грудня 1950

року. Після одного року праці, репертуар хору почав збагачуватися і Управа Осередку рішається на самостійний концерт, в якому крім хору виступала теж танцювальна група.

Цей Перший Концерт Хору під диригентурою проф. І. Повалячека відбувся 7 липня 1951 року в школі Шопена. Слухачі винесли добре вражіння, а члени хору дістали ще

Хор СУМА під мист. кер. проф. І. Повалячека, 1951 р.

більше заохоти до дальшої праці. В 1952 році засяг діяльності хору поширюється. В цьому році новий диригент п. Юрій Яримович докладає всіх зусиль у підготовці хору до участі в виставі «Ой Не Ходи Грицю, Та На Вечорниці».

Хор СУМА під мист. кер. п. Ю. Яримовича, 1953 р.

У 1953 році, після малої перерви хор починає дальше свою працю і пропагує нашу пісню також між чужинецькою публікою: виступами в Oak Park, в Heinz Hospital, на Spring Festival в YMCA, як рівнож на святі народів — членів АБН.

Крім виступів між чужинцями, хор у тому самому році брав участь в святі Крут та Шевченківській Академії і брав участь у театральних виставах, як: «Душогуби», «Невольник», «Хмара», та «Бондарівна».

У другій половині 1954 року диригентуру хору перебрав проф. Федорів і підготував жіночий та мішаний хори до виступу на концерті влаштованому нашим Осередком, який відбувся 26 лютого 1955 року. Цей виступ хору був найбільшим його досягненням того часу. Наш хор заслужив собі на признання цілої української громади міста Чикаго.

Тепер що раз більше запрошують хор інші організації до участі в національних святах та академіях.

Хор СУМА під мист. кер. проф. Федорова, 1954 р,

З кінцем 1955 року, диригентуру хору перебирає проф. О. Плешкевич. Під керівництвом проф. О. Плешкевича, сумівський хор сягає своїх вершин. Кількість членів хору збільшується до приблизно 50-ти осіб. В неділю 29 квітня 1956 року, хор у повному складі виступив на самостійному концерті в аудиторії Дому СУМА з досить обширним і тяжким репертуаром, як «Туман Хвилями Лягає» із опери «Утоплена», «Вязанка Українських Народніх Пісень», «Садок Вишневий Коло Хати» та інші.

Підготовляючи такі важкі до виконання пісні, мистецький керівник та члени хору витратили немало часу та енергії, щоб вповні задовольнити музичне ухо слухача.

Проробивши стільки праці, хор не обмежується виступом в Чикаго, але доповняє свій репертуар і разом з оркестром

вибирається на гостинний концерт до Дітройту в дні 23 березня 1957 року. В репертуарі хору було 8 пісень: «Через Поле Широке», «Прометей», «Вічний Революціонер», «Садок Вишневий», «Сусідка», «Туман Хвилями Лягає», «Ой Устану Я в Понеділок», та «Вязанка Українських Народніх Пісень».

Хор СУМА під мист. кер. проф. О. Плешкевича, 1957 р.

Після виступу в Дітройті, диригент хору, проф. О. Плешкевич, підшукує ще більше нових пісень і в грудні цього самого року хор знову влаштовує самостійний концерт. Репертуар був найбагатший за весь час існування хору, бо аж 14 пісень. З цим самим репертуаром хор виступає на півдні міста Чикаго на початку 1958 року. На протязі 1958 року хор виступає на Здвизі СУМА в Клівленді, на Святі Державности, на відкритті Українського Національного Музею та на Листопадовій Академії, не згадуючи менших виступів.

1959 рік відзначився слідуючими виступами сумівського хору:

Виступ між чужинцями в УМСА готелі, на Святі Українських Героїнь, жіночий хор брав участь на Святі Матері, входив у склад збірного хору міста Чикаго, який виступав на Святі Мазепи. Сумівський хор також співав на Святі Мазепи влаштованому молодечими організаціями в залі Дому СУМА.

Крім вже згаданих виступів, на протязі свого десяти-літнього існування, хор виступав кілька разів з колядками в Museum of Science and Industry, брав участь в Сумірських Здвигах, співав колядки і воскресні пісні в церкві св. о. Миколая. Хор організовано ходив з колядою та брав участь у Музичному Фестивалі, на Святі 40-ліття «ПРОВІДІННЯ» та 40-літ-

тя ПЛАСТУ; виступав також на Святі Союзу Українок та при Дігочій Ялинці, що була влаштована церквою св. о. Миколая.

Наш хор брав теж участь у численних академіях: 22-го Січня, 1-го Листопада, Крут, Базару, Бродів, УПА, 30-го Червня, Свято Героїв й ін. За час свого існування від 1949 до 1959 року, сумівський хор мав понад 90 виступів, що пересічно дає по 9 виступів на рік.

Підсумовуючи працю хору за цих десять років, треба ствердити, що своє завдання, як носій української пісні, наш хор солідно виконував, за що всім членам хору і його Управам належить велике признание. Признання й подяка належиться впершу чергу також мистецьким керівникам: пані Кукудинській, панам Дуб, Повалячек, Яримович, Федорів, а зокрема п. проф. Плешкевич, під мистецьким керівництвом якого хор СУМА працює від 1955 року. Праця мистецьких керівників із сумівською молоддю є запорукою, що «Наша пісня, наша дума не вмере — не загине».

ТЕАТРАЛЬНИЙ ГУРТОК

Являючись допоміжним виховним засобом в рамках виховної праці Осередку, театральний гурток СУМА сповняв у той самий час далеко більшу роль серед сумівської молоді та серед чикагівської української громади. Живучи далеко від рідної землі, сумівська молодь та українське громадянство мало добру нагоду, в поставлених сумівським театральним гуртком песах та драмах, бачити відтворення на сцені життя і змагань українського народу в рідному краю.

На рідних землях театр відігравав роль творення української національної душі, на чужині він зберігає її.

Якраз із цих міркувань наш Осередок створив Театральний Гурток СУМА.

Початки праці театального гуртка припадають на 1950 рік. 9-го квітня того року, театральний гурток СУМА, під мистецьким керівництвом В. Фединського, поставив першу пєсу з життя українського підпілля «В Кігтях ГПУ». З успіхом повторювано цю виставу 3 рази.

В початках, не маючи власного приміщення та власної сцени, праця натрапляла на великі труднощі, але жадні перешкоди не зупинили її.

При кінці 1950 року, керівництво театрального гуртка перебирає А. Степовий, й завдяки його знання й відданості театральному мистецтву, праця сумівського театрального гуртка скоро розгортається. Весно 1951 року поставлено песу «В Штабі УПА», в якій зясується боротьбу УПА проти московського окупанта України. В серпні цього самого року поставлено другу п'єсу «Дай Серцю Волю Заведе в Неволлю». Праця в театральному гуртку ведеться з ентузіазмом даліше і осінню 1951 року поставлено третю песу «Брат на Брата». З кожним виступом театральний гурток здобуває собі признання нашого громадянства. Сумівська молодь стала на твердому шляху до здійснення своїх завдань .

В червні 1952 року, вперше на сцені в Чикаго, в залі школи П'юлена, поставлено песу «Ой не Ходи Грицю», з участю всіх самодіяльних гуртків нашого Осередку. Добра гра численних виконавців та чудові декорації, залишилися довго в пам'яті захопленої виставою публики.

Не менш приємний спомин лишили по собі вистави: «Душогуби», «Невольник» та «Хмара», поставлені 1953 року, теж при співучасті всіх самодіяльних гуртків нашого Осередку.

Гуртова сцена з пєси «Хмара», 1953 р.

Під мистецьким керівництвом А. Степового, театральний гурток не тільки дає часті виступи, але також збагачується у знання театрального мистецтва. Літом 1953 року, був організований курс для членів театрального гуртка, на якому проф. Маркіян Терлецький, др. М. Харкевич, п-і Романченко-Дніпрова та п. А. Степовий прочитали ряд лекцій на теми: історія світового театру, теорія гри, дикція і інші.

Осіню 1953 року, в 32 річницю Базару, театральний гурток поставив сценічний монтаж з трьох образів під назвою «П'яний Рейд».

Фінальна сцена з «Невольника», 1953 р.

Приходить 1954 рік і знову вперше в Чикаго в аудиторії школи Шопена з'являються на сцені такі перлини українського театального мистецтва як «Бондарівна», «Сватання на Гончарівці» та історична драма «Павло Полуботок», в якій наświetлюються часи після переяславської угоди й боротьби української козацької старшини проти так званого «возеднання», яке Москва в 1954 році святкувала з великою пропагандою.

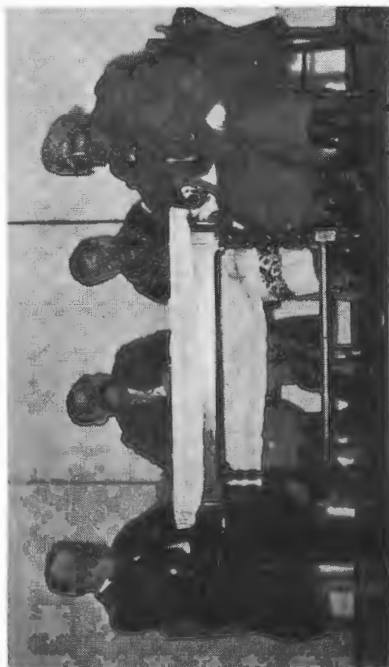
Сумівська молодь постановою цієї пєси запротестувала, й словами Полуботка заявила, що «ми ще стрінемось до розсуду й розправи». Осінню того року цю виставу повторено в Дітроїті.

В 1955 році мистецьким керівником стає проф. П. Зінченко і ще того року поставлено «Різдво на Україні» (показ українських різдвяних звичаїв в Museum of Science and Industry в Чикаго).

У травні 1956 року, під мистецьким керівництвом проф. П. Зінченка, вперше на сцені аудиторії Дому СУМА, поставлено комедію «Мартин Боруля» а осінню «Суету».

В 1957 році поставлено комедію «Панна Штукарка».

Сумівський театральний гурток, за час свого існування до того часу поставив був уже 15 різних пєс, які в багатьох випадках були з успіхом повторювані. Тому про працю й осяги нашого Осередку й сумівського театального гуртка заговорила вся українська громада в Чикаго й нетерпеливо чекала на щось нове. Цєю несподіванкою для чикагівської

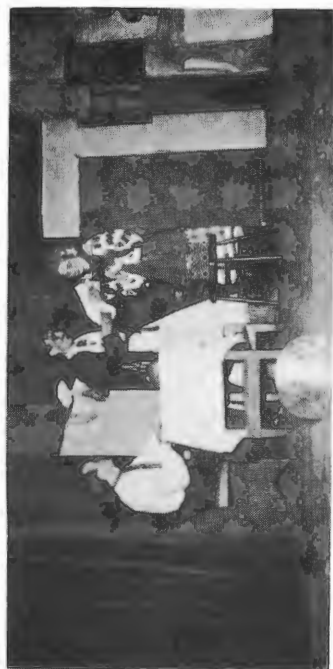
Фрагмент із пєси «Суета», 1956 р.

Фрагмент із пєси «Сава Чалий», 1955 р.

Фрагмент із пєси «Бондарівна», 1954 р.

Фрагмент із пєси «Дай Серцю Волю...», 1951 р.

громади була підготова сумівським театральним гуртком поетичної драми Лесі Українки «Лісова Пісня», яку поставлено з повторенням вперше в Чикаго в 1958 році на сцені аудиторії Дому СУМА. Хто бачив цю поетичну драму, ніколи не забуде краси краєвидів змальованих в декораціях, чудових костюмів, музики, співів і танців, а особливо самого сюжету цієї драми і гри виконавців.

Фрагменти з драми «Лісова Пісня» 1958 р.

Не менш подивляючою була друга поетична драма поставлена того самого року «Казка Старого Млина».

Учасники драми «Казка Старого Млина», 1958 р.

В 1959 році сумівський театральний гурток поставив пєсу «Нахмарило».

Ми з вдячністю згадуємо людей, які доклали так багато часу і зусиль, щоб наш театральний гурток осягнув бажані успіхи. В. Фединський, А. Степовий, проф. П. Зінченко — мистецькі керівники; п-ні М. Романченко-Днірова, знана акторка українського театру, яка допомагала нам у поглиблен-

ні нашого знання; О. Танасевич і проф. П. Зінченко — мистці-малярі декорацій; П. Харко і П. Ставничий — освітлювання сцени.

Усім тим, які причинилися в один чи другий спосіб до наших успіхів, належить велике признання.

Не менше признання належить тим, які становили ядро театрального гуртка, як — Маруся Лисецька-Костелина, Наталка Деркач-Білоус, Богдан Білоус, Маруся Мазник-Плішка, Богдан Плішка, Галина Которинська, Михайло Которинський, Іван Кикіш, Ярослав Конол, Євген Васюнець, Володимир Кусик, Петро Гнатів, Василь Палагнюк та Іван Павлик.

Їх доповнювали в одній чи другій песі ряд сумівок і сумівців, даючи великий вклад праці в театральний гурток.

Вкінці слід відмітити організаційну працю Голів театального гуртка, а це В. Палагнюк, П. Гнатів, Я. Конол, М. Которинський та І. Кикіш, які не тільки очолювали театральний гурток, але посвячували багато часу й енергії на полегодження різних проблем та поборення труднощів в праці сумівського театального гуртка.

ТАНЦЮВАЛЬНІ ГРУПИ

Український народний танок, це одна з найстаріших ділянок духової культури нашого народу. На рідних землях, наш народ приділяв танкові — як формі вияву своєї духовости — особливу увагу. Зберігаючи український народний **танок на чужині**, українська спільнота зберігає риси свого національного характеру, які так яскраво зображені в нашій рідній **танку**. Тому не диво, що молодь нашого Осередку з великим ентузіазмом організувала танцювальні групи. Можна ствердити, на підставі сумівської картотеки й записок, що праця танцювальних груп Осередку охоплювала найбільше число сумівської молоді та юнацтва СУМА.

Танцювальні групи нашого Осередку, не тільки що зберігали український народний танок, але й своїми численними й добре підготованими виступами, також запізнавали **чужинців** із цим родом українського мистецтва. Не один із американців, після виступу нашої танцювальної групи був переконаний в тому, що «Катерина» чи «Козачок» це українські а не російські танки.

Танц. Група — мист. кер. п. С. Косовський, 1959 р.

Танц. групи Юнацтва СУМА, 1958 р.

Танц. група — мист. кер. п. О. Вдовиченко, 1951 р.

Танц. група — мист. кер. п. О. Васьків, 1957 р.

На протязі десяти-літньої праці нашого Осередку, мінялися мистецькі керівники а також танцюристи, але український народний танок весь час розвивався і завжди наповняв одушевленням своїх та чужих глядачів.

Перша танцювальна група Осередку почала свою працю в кінці 1950 року, одначе щойно в наступному році вона розгорнула систематичну працю під мистецьким керівництвом О. Вдовиченка. В тому часі танцювальний гурток зробив ряд виступів на сумівських імпрезах, на пікніку УНСоюзу та брав участь у виставах сумівського театрального гуртка.

В 1952 році танцювальна група переорганізувалася під мистецьким керівництвом Л. Цепинського, даючи багато успішних виступів із різних нагод.

В половині 1953 року, керівництво танцювальної групи перебрала п-і М. Шуть, яку при персональних змінах вона вела до 1959 року. Маючи велике знання й практику в цій ділянці українського народного мистецтва, п-і М. Шуть поставила працю й виступи танцювальної групи на високому рівні, що у висліді принесло великі успіхи. Не тільки українське громадянство мало змогу бачити в тім часі виступи сумівської танцювальної групи, але також і чужинці, бо група зробила чимало виступів перед чужинецькою публікою, на різних фестивалях та на телевізійних передачах.

Танцювальна група — мист. кер. п-ні М. Шуть, 1958 р.

Танцювальні гуртки не влаштовували самостійних виступів, як це робили інші сумівські мистецькі одиниці як хор, оркестра чи театральний гурток, але доповнюючи їх, вони часто були необхідні. Багато вистав нашого театрального гуртка,

були б не мали того успіху і вартости без участі в них одної чи другої танцювальної групи. Те саме можна сказати й про інші сумівські імпрези, в яких народні танки додавали своєрідного настрою та краси.

Коли в 1956 році почали творитися самодіяльні гуртки серед Юнацтва СУМА, то багато юнацтва також зацікавилось українськими народними танками. В травні того року була зорганізована перша юнацька танцювальна група із самих юначок, під керівництвом Я. Конола. Виступивши вперше на Першій Здвизі СУМА-Захід, ця група однак, по році діяльності злилася із іншими танцювальними групами. В жовтні того самого року була створена танцювальна група вже з юнаків і юначок, під керівництвом О. Васькова, а місяць пізніше ще одна під керівництвом С. Косовського. Ці дві групи ведуть працю до цього часу. В зв'язку з їх швидким чисельним ростом, ці групи були поділені, й сьогодні в групі С. Косовського працює три танцювальні гуртки, а в групі О. Васькова два.

Всі ці танцювальні гуртки виступали на різних пописових імпрезах нашого Осередку, а більш заавансовані з них на Здвигах СУМА, на мистецьких виступах Осередку, перед чужинцями, а найстарша група О. Васькова також і на телевізійних програмах.

В 1959 році створилася окрема танцювальна група з бувших танцюристів групи пані М. Шуть, під кер. С. Косовського. Після кілька-місячної праці, ця група в місяці жовтні також мала змогу виступити на телевізійних передачах.

Українські народні танки завжди цікавили сумівську молодь, а зокрема Юнацтво СУМА. В них молодь пізнає не тільки характер національної душі нашого народу, але також бачить його нахил до краси, що так яскраво виявляється у народних строях.

Під сучасну пору, в різних танцювальних групах бере участь понад 80 юначок і юнаків. Не важко собі уявити скільки часу та енергії вкладають О. Васків та С. Косовський у праці з цією молоддю. За час існування Осередку, танцювальні групи дали понад 150 виступів, з чого багато для чужинецької публіки. Тому належить велике признание п-ні Марії Шуть, пп. О. Вдовиченкові та Л. Цепинському й теперішнім мистецьким керівникам сумівських танцювальних груп пп. О. Васкову та С. Косовському. Це признание і подяка є впершу чергу за вклад їх праці у зберігання і плекання українського народного танку, далеко від рідної Батьківщини.

ДУХОВА ОРКЕСТРА СУМА

Духова Оркестра СУМА, серед усіх мистецьких самодіяльних гуртків, які діють при нашому Осередку, є наймолодшою, але щодо своєї активності та чисельності вона твердо закріпила за собою одно з перших місць.

Початки організування оркестри припадають на місяць жовтень 1954 року. Тодішній Голова Осередку В. Кусик, разом із групою ентузіястів духової оркестри — Д. Попович, І. Павлюк, М. Франків, П. Кикіш, П. Питель, М. Левицький — взяли за велике й поважне діло.

Охотників, головню із старшої сумівської молоді, було доволі. Коли запрошено на диригента п. проф. І. Барабаша, то стало ясным, що нова оркестра в якій тільки декілька осіб володіло інструментами, буде мати змогу рости. Проф.. І. Барабаш, перебираючи оркестру висловив своє вдовolenня, що зможе передати українській молоді своє знання музичної ділянки.

Духова Оркестра СУМА в марші, 1958 р.

Пішла вперта й запопадлива праця. Дім СУМА заповнився новими звуками різnorodних інструментів. Так пройшов один рік. 26 лютого 1956 року Духова Оркестра СУМА дала Перший Самостійний Концерт. Заля Дому СУМА була заповнена. Громадянство й сумівська молодь тріумфували й раділи, що вже маємо свою українську оркестру.

Від того часу починається постійний ріст оркестри. Щоб забезпечити собі доплив нових сил, Голова Оркестри П. Пи-

тель та референт юнацтва С. Голяш, в порозумінні з проф. І. Барабашем, zorganizували другу — юнацьку оркестру. 21 квітня 1956, передано до рук проф. І. Барабаша 48 юначок і юнаків. Через рік впертої праці, 10 квітня 1957 року відбулись іспити. Найкращих переведено на дуті інструменти, з якими далі працював проф. І. Барабаш. Інші (28) з флютонами займались під керівництвом М. Левицького. 10 травня 1958 року відбуто остаточні іспити юнацької оркестри й призначено їм інструменти. 16 юнаків і юначок ще й сьогодні вправляють на різних інструментах готуючись доповнити й посилити Оркестру СУМА. Юнацька оркестра мала декілька виступів.

1956 рік в історії Оркестри СУМА позначений цілим рядом виступів (13 разів), з нагоди різних свят та ювілеїв, що їх обходила наша громада.

Духова Оркестра СУМА під мист. кер. проф. І. Барабаша, 1957 р.

24 лютого 1957 року відбувся Другий Річний Концерт, а з цим черговий успіх. Члени оркестри виступили вперше в нових уніформах. В тому році започатковано виступи в інших місцевостях. 23 березня оркестра виступала разом із сумівським хором на концерті в Дітройті. Великим успіхом оркестри був виступ з концертом на Зустрічі Українців Америки й Канади 30 червня 1957 року, з нагоди 40-річчя Української Національно-Визвольної Боротьби. 10 тисяч людей слухало концерту. «The Globe and Mail» в Торонті помістила знімку цілої оркестри, а тижневик «Гомін України» підкреслює: «Оркестра СУМА — це великий здобуток в інструментальній музиці, а завдяки здібностям, знанню та пра-

цьовитості музичного керівника проф. І. Барабаша й охочих до праці сумівців, оркестра диспонує добірним музичним репертуаром».

Оркестра СУМА виїжджає на Сумівські Здвиги, де змагається з іншими оркестрами. На сьогодні існує в США 6, в Канаді 1 духових українських оркестр. Всі вони, це виключно сумівські мистецькі одиниці. Між ними наша оркестра гордиться стало першим **місцем**.

2 березня 1958 року відбувся Третій Річний Концерт, а разом з цим нові осяги та дальша праця для загального добра. В тому році оркестра виїжджає з концертом до Мілвокі, Гемонд та Гері. 8 березня 1959 року оркестра з новим успіхом дала Четвертий Річний Концерт. В репертуарі оркестри є вже важкі речі, з яких оркестранти добре вивязуються. В той час оркестра складалася вже з 65 членів. 13-го і 14-го червня 1959 року, вибралась оркестра в далеку дорогу, даючи концерти в Бофало і в Рочестер.

Духова Оркестра СУМА в марші підчас «I am an American Day» паради 1958 р.

Слід згадати виступ з нагоди Пан-Американських Ігрищ, де оркестра з цілим Осередком гідно репрезентувала українську національну групу. Річ ясна, що свої успіхи й стале вдосконалення завдячує оркестра своєму диригентові п .проф. І. Барабашеві. Він не тільки **відбуває двічі в тиждень** проби, уділяє окремих додаткових лекцій, переписує партитури, але й **знаходить теж час на komponування** нових окремих речей, збагачуючи тим способом українські культурні надбання. Маючи звязки з представниками американського музичного сві-

ту, він теж запізнає їх із нашою музикою й заохочує до обробки українських пісень. Такі музичні обробки п. проф. І. Барабаша як «Наші Карпати», «Марш УПА», «Клич до Зброї», «Слава Отамане», «Реве та Стогне», «Червона Рожа», «Гандзя», та ряд релігійних творів, є поважним вкладом в українську інструментальну музику.

Сумівська Оркестра має свою Управу. В минулому Головами оркестри були: М. Франків, І. Лемішка, П. Питель. Останній виконував цю функцію через три роки. На сьогодні склад Управи Оркестри такий: І. Карасейчук — Голова, В. Нагорняк, Р. Попович, Д. Попович, В. Палій — члени.

Протягом останніх 5 років, належало до оркестри 129 осіб. За цей час Оркестра СУМА мала 134 різних виступів.

Оркестра, як мистецька одиниця Осередку СУМА ім. М. Павлушкова, проробила велику працю. Це належно оцінило наше громадянство, яке своїми пожертвами допомагало частинно в сплаті закуплених інструментів, за що від усієї сумівської молоді щире спасибі!

Щира подяка належить проф. І. Барабашеві за так дорогий вклад свого музичного знання, часу та труду в práci із сумівською молоддю.

ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Поруч виховної й культурно-освітньої práci, сумівська молодь нашого Осередку уважала за свій обов'язок також включитися до громадської práci на терені Чикага. Стоячи на принципі, що успішна громадська работа вимагає спільних зусиль і співпраці різних організацій, з тієї причини Осередок став членом Ліги Американців Українського Походження. Як її член, Осередок завжди був активний в Лізі, і завдяки своїй послідовній práci, висунувся на передове місце між організаціями, які об'єднує Ліга. Працюючи в Лізі, Осередок завжди брав участь у організації громадських комітетів під її протекторатом для відзначення національних свят, як: 22-го Січня, Т. Шевченка, Свято Героїв, 1-го Листопада і інших, як рівнож у святочних програмах згаданих імпрез. Були також випадки, коли програми поодиноких свят були виконані силами майже самих сумівців.

Поруч співпраці з організаціями, об'єднаними в Лізі, Осередок також включався до співпраці з молодечими організаціями. Ця співпраця датується ще з 1951 року, коли то Об'єднаний Комітет Молодечих Організацій урочисто відзначив «Чин Крутянських Героїв». Чи не найбільшим експонатом співпраці Осередку із молодечими організаціями було відзначення силами молодечих організацій в 1959 році 250 ліття гетьмана Івана Мазепи. Будучи найбільшою молодечею організацією на терені Чикаго, Осередок відповідно до цього взяв був на себе найбільшу частину праці в підготовці й переведенні цієї імпрези. Коли в 1959 році повсталала Рада Чикагівської Молоді, Осередок став її членом, щоб разом з іншими молодечими організаціями працювати на громадському відтинку.

Зокрема багатою на громадському відтинку є праця Організацій Визвольного Фронту, членом якого є наш Осередок. Праця цих організацій є різноманітна, велика частина якої припадає на сумівську молодь.

Наш Осередок завжди вважав за свій обов'язок включатися до різних, загально-громадських акцій нашої української громади в Чикаго. Сумівська молодь, напр., завжди брала масову участь у протикомуністичних демонстраціях. Зокрема чисельною групою Осередок брав участь у маніфестації в 20-ту річницю штучно-викликаного Москвою голоду на Україні.

Крім співпраці з іншими, **Осередок також самостійно ініціював і вів діяльність на громадському відтинку.** Прояви цієї праці були видні на різних відтинках українського життя. Одною із самостійних дій Осередку було зорганізування у вересні 1954 року маніфестації, присвяченої 300 літтю Переяславського договору. Це був протест сумівської молоді проти Москви, яка, фальшуючи історичні факти, маніфестувала злостним святкуванням немов це було природне й бажане зєднання українського й московського народів. На цьому громадському зібранні, що відбулося в Lane Technical High-school, виступали конгресмен Фіген, проф. Л. Добрянський та проф. М. Дольницький.

До праці Осередку на громадському відтинку належить переведення численних збірок на різні цілі. Розуміючи працю й завдання УКК, Осередок завжди включався до збіркових акцій на його цілі. Він рівнож заохочував своє членство підтримувати цю інституцію, яка є репрезентантом українців в Америці. В 1951 році, напр., він перевів коляду, весь дохід

Сумівська молодь протестує проти штучно-викликаного Москвою голоду в 30-их роках на Україні, 1952 р.

Сумівки й сумівці демонструють підчас приїзду московських «кукурудзяників» до Чікаго, 1955 р.

з якої було вислано на УКК. Моральна й матеріальна підтримка на УКК Осередком продовжується до сьогодні.

Осередок також брав активну участь на харитативному полі, переводячи ряд збірок для потребуючих. Майже підчас кожної більшої імпрези можна було бачити юнацтво СУМА заняте збіркою на допомогіві цілі. Осередок також брав участь у переведенні збірок на Український Вільний Університет, на НТШ, а в 1959 році сумівська молодь ходила з колядою на придбання фондів для школи св. о. Миколая.

Слід відмітити на цьому місці співпрацю сумівської молоді із обома нашими церквами. Сумівську молодь бачилося в одностроях в часі відзначування нашими церквами небуденних подій, як стріча владик і інше.

Врешті слід згадати й те, що Осередок, який в своїй праці має до діла з молоддю, вважав за відповідне ввійти в звязки з міською організацією «Chicago Commons Ass'n», завданням якої є поборювати вчинки злочинної молоді та знаходити позитивну розвязку цієї, так пекучої проблеми.

Не без причини Осередок і сумівська молодь виявляють участь в українському організованому громадському житті. Відгородженість бо від нього суперечила б гаслові СУМА «Бог і Батьківщина». Подруге, СУМА є частиною українського організованого життя, отже як його складова частина, вважає своїм обовязком в ньому працювати. Громадський відтинок діяльності Осередку — це площина, в якій сумівська молодь практично застосовує знання, яке вона здобуває в Спілці Української Молоді Америки.

ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

Однією з ділянок праці нашого Осередку першого десятиліття була спроба видавничої діяльності, початки якої сягають ще до 1951 року. Проявилася вона точніше у намаганні видавання свого власного, виключно для внутрішнього вжитку, журналу.

Сама ідея забезпечити все зростаючий Осередок таким виданням зродилася вкортці після переходу до нашого першого власного будинку літом 1951 року. Головним ініціатором був друг В. Палагнюк, який і очолив перший склад ре-

дакційної колегії. Її доповнювали друзі Д. Багрій, Л. Костелина і В. Кусик. Журнал названо «Сумівський Інформатор Чікаго «СІЧ», а перше число його появилось на Різдво 1952 р. Матриці на машинці в цей час виготовляла подруга Леся Шпиталь. Протягом слідуєчих семи років, з довгими й коротшими перервами, появилось ще чотирнадцять інших чисел, що в сумі дало 366 сторінок цикльостилевого друку. З бігом років, коли до складу Управи Осередку додано референтуру преси та інформацій, вона перебрала відповідальність за видавання «СІЧ-і». Мінявся персональний склад редколегії, доповнювали її в певні періоди друзі: Є. Гановський, Б. Лесюк, М. Лушак, Б. Плішка, подруги М. Плішка і О. Ільчишин, д. Б. Білоус, який додатково виготовлював проекти обкладинок та рисунки до числа, а друг Д. Новошицький перебрав друк матриц на машинці. Їх відтак друкували на цикльостилю друзі Петро Гнатів з помічню І. Максимчука. «СІЧ» знаходила рівнож допомогу в добиранні матеріалів між активними членами Осередку. Поодинокі числа журналу вміщували в собі матеріали на різні теми, чи то до загально сумівської проблематики, як виховання молоді та юнацтва, чи статті що мали відношення до наших релігійних свят, звичаїв та роковин з нашої історії. Широко заступленою в «Інформаторі» була внутрішня і зовнішня діяльність Осередку, як в Ю. СУМА — спорті — жіночому відділі — гуртках мистецької самодіяльності. «Інформатор» поміщував статті з науки й техніки, історії Чікаго, з товариського життя, хроніку, гумор і т. п.

«СІЧ» друкувалася в пересічному тиражі 350 примірників, які були безкоштовно розповсюджені між членством. Кошти друку майже повністю покривали доходи за поміщені оголошення місцевих українських підприємств.

Зміст «Інформатора» збагачили своїми статтями: архієпископ УПЦ Геннадій, о. д-р В. Гавліч, о. д-р М. Ваврик, о. прот. М. Литваковський, проф. Р. Завадович, д-р С. Дмоховський, п. О. Плешкевич, п. М. Заяць. З поміж членів Осередку активно співпрацювали, дописуючи статті: інж. В. Левицький, Л. Костелина, інж. С. Голяш, М. Трошук, П. Гой, д-р І. Касприк, М. Лушак, В. Палагнюк, Р. Проців, М. Карачевський, М. Яременко, Б. Плішка, Д. Багрій, Є. Гановський, Маруся Яцків, Я. Куляс, Д. Новошицький, Ю. Куляс, Б. Лесюк, В. Кусик, Маруся Плішка, Оля Ільчишин, І. Павлик.

«Сумівський Інформатор Чікаго» мав і має найкращий ґрунт для свого існування та розвитку. Поширення діяльності Осередку та розпорошення членів по великій метро-

полії, вимагали й вимагатимуть в дальшому ще більше постійного й регулярного звязкового, що інформував би про всі стадії нашої праці, а що найважлише об'єднував би нас **активніше біля Осередку**. Пятнадцять чисел нашого журналу появилася лише завдяки наполегливості кількох друзів, які не піддавалися несприятливим умовам, бракові часу та часто й при пасивності членства.

Старший побратим «Інформатора» — «Авангард» ось як висловлюється, між іншим, за свого молодшого колегу в числі 2(47) з 1957 року: «Серед багатьох сумівських видань, «Сумівський Інформатор» Осередку СУМА в Чикаго справді притягає до себе увагу своєю охайністю, доброю обкладинкою та ілюстрованими наголовками матеріалів. Але не це лише є доброю стороною цього невеличкого, лише на 20 сторінок, журналика. Зовнішня чистота й охайність журналу поєднана з добрим змістом, з його ідейним насиченням, високою мораллю і, головне, християнсько-релігійним напрямом... «Треба лише побажати редакційній колегії журналика «Сумівський Інформатор» дальших успіхів та дальшої розбудови свого органу, який, якби його поширити, мігби бути неабияким конкурентом наших друкованих журналів. Запорукою цього є добрий початок».

О. д-р Гавліч промовляє до сумівської молоді підчас відзначення 10-ліття СУМ-у на еміграції, 1956 р.

СУМІВСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ

В місяці грудні 1959 року, коли наш Осередок відзначав 10-ліття свого існування, СУМІВСЬКА РАДІОПЕРЕДАЧА нашого Осередку розпочала другу сотню своїх передач.

Майже від самого початку існування нашого Осередку, а точніше три місяці після його заснування, на хвилях етеру понеслась пісня новозорганізованого сумівського хору нашого Осередку. Це було в Навечеря Різдва Христового, 6. січня 1950 року, на програмі п. Івана Музики зі станції WGFS. Хор нашого Осередку відспівав ряд колядок, а друг Володимир Децик продеклямував вірш.

В хроніці нашого Осередку є занотовано, що рік пізніше, 6. січня 1951 року, і знов 12. січня 1952 року, відбулись сумівські радіопередачі з нагоди Різдвяних Свят і Нового Року. Одначе регулярних сумівських радіопередач не було до половини 1954 р.

З постійним напливом наших людей з Європи, число молоді з кожним роком збільшувалося, наш Осередок розростався й розгортав многогранну працю. Щоб інформувати своїх симпатиків і українське громадянство нашого міста, про проблему нами працю і про плани на майбутнє, Управа Осередку рішила літом 1954 р. зорганізувати частіші сумівські радіопередачі. Акція купна нового Дому СУМА також промовляла за постійним контактом з членством і громадянством, а цим контактом стало радіо.

І так в суботу 2. липня 1954 року, на програмі п-ва Самбірських зі станції WHFC, ми почули першу регулярну п'ятьхвилинну СУМІВСЬКУ РАДІОХВИЛИНУ, яку перевів друг Іван Кікіш. Відомості для СУМІВСЬКОЇ РАДІОХВИЛИНИ приготував друг Володимир Кусик. Йому допомагали інші члени Управи Осередку і Діловий Комітет Купна Дому СУМА. СУМІВСЬКА РАДІОХВИЛИНА була надавана кожної другої суботи, в часі між год. 6:30 а 7:30 вечером, на протязі 15-ох місяців.

Осіню 1956 р. відповідальність за СУМІВСЬКУ РАДІОХВИЛИНУ перебрав друг Мирон Лушак, а постійним анонсером був друг Роман Сень. Передачі надавано кожної другої суботи з цієї самої станції.

В місяці березні 1957 року, Управа Осередку рішила покликати до життя спеціальний комітет для ведення сумівських

радіопередач. В склад Радієвого Комітету ввійшли: Голова — друг Богдан Лесюк, члени — друзі Євген Гановський, Лука Костелина і Володимир Кусик. На постійну анонсерку покликано подругу Марусю Яцків. Рішено підшукати спонзорів і з п'ять-хвилинної перейти на десять-хвилинну передачу кожної другої суботи, як це було до цього часу.

Першу десять-хвилинну СУМІВСЬКУ РАДІОПЕРЕДАЧУ почули ми 27. квітня 1957 року. Ця десять-хвилинна СУМІВСЬКА РАДІОПЕРЕДАЧА існувала до часу заснування ПЕРЕДАЧ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в 1958 році. Спонзорами були (вони і тепер спонзорують наші передачі) пп.: Петро Петрушевський (власник пекарень ЛІДІЯ) і Іван Ліщинський (власник газолінової станції при Воштенав і Чикаго).

В березні 1958 р. Управа Осередку рішила включитись в програму РАДІОПЕРЕДАЧ ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ. Друга Івана Павлика обрано на Голову Радієвого Комітету СУМІВСЬКИХ РАДІОПЕРЕДАЧ. До цього комітету також входили: подруга Маруся Плішка і друзі Дмитро Новошицький та Микола Яцків. Подруга Маруся Яцків була анонсеркою. Від того часу СУМІВСЬКА РАДІОПЕРЕДАЧА надавалась зі станції WOPА кожного другого четверга в часі між год. 9:30 а 10:00 веч., а під сучасну пору кожної другої суботи в часі між год. 4:30 а 5:00 по пол.

Від місяця лютого 1959 року СУМІВСЬКОЮ РАДІОПЕРЕДАЧЕЮ керує друг Лука Костелина, а постійною анонсеркою є подруга Маруся Плішка.

Крім вже згаданих, помагали підготовляти, або передавати СУМІВСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ також слідуючі особи: Василь Палагнюк, мгр. Степан Балух, інж. Володимир Левицький, інж. Степан Голяш, Наталка Деркач-Білоус, Михайло Которинський, Богдан Білоус, Маруся Костелина і Надя Дорошенч-Хомяк.

На сумівських радіопередачах ми не тільки старалися інформувати наше громадянство про нашу діяльність і наші плани. Багато передач ми присвятили світлим моментам і великим постатям нашої історії, героям і героїням та боротьбі українського народу за своє визволення. Крім передач з нагоди Різдвяних Свят, Великодня, Дня Матері, ми також присвячували передачі таким подіям як: Акти 22-го Січня, проголошення Карпатської України, Акт 30-го червня 1941 року, УПА, Базар, Крути, Білас і Данилишин — всі ці й інші важні події нашої історії, ми відзначали на наших радіопередачах. Ми також видвигали справи українського мистецтва: хору, музики, театру і т. п. Ми переводили інтерв'ю з нашими

Жіночий Відділ виводить Гaгiлки, 1951 р.

Осередок СУМА підчас збірки, 1951 р.

СУМА в поході — «I am an American Day», 1953 р.

День Сумівської Молоді — Звітування, 1958 р.

найменшими подругами і друзями перед і після вишкільно-відпочинкових таборів. Ми старалися, щоб наші передачі були річевими і цікавими та легкими до сприймання для наших слухачів та щоб були на належному рівні.

Ми знаємо, що цих передач слухали не тільки наші приятелі, але й вороги, які нам про це давали знати. Давали нам знати, що вони **слідкують за працею молоді**, слідкують і любують, що сумівська молодь воює всіма способами проти ворогів своїх предків і дорогою радія закликає всю молодь до боротьби. **СУМІВСЬКІ РАДІОПЕРЕДАЧІ** і надалі затримують свою лінію, яка прямує до того, до чого прямує ціла наша Спілка-СУМА, до привернення волі **УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ**.

ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ОГЛЯД

Кожна праця спирається на фінансовій базі. Навіть в таких організаціях, в яких господарська діяльність не є самоціллю, фінанси не тільки що є своєрідною передумовою у веденні діяльності, але дуже часто встановлюють її межі. Цей принцип вповні відносився до Осередку СУМА ім. Миколи Павлушкова на протязі його десять літньої праці.

Розуміючи це, керівні органи Осередку прикладали багато уваги проблемі забезпечення Осередку у відповідні фінанси, як рівнож веденню господарки Осередку. Хоч основною метою Осередку була виховна праця, плекання та зберігання української культури, праця на громадському відтинку і т. п., то для тих, які керували тією працею, було ясно, що Осередок зможе працювати тільки завдяки відповідним фінансам та добрій господарці.

Найбільшою проблемою в господарці Осередку було забезпечити його в оперативний капітал. У початках, коли праця Осередку щойно розгорталася, його оперативні видатки були в сотках на рік, але сьогодні вони є в десятках тисяч.

Кожна праця Осередку, на яким **то відтинку** вона не проходила б, вимагала поважних видатків грошей. На протязі цих десять літ існування Осередку видавалося тисячі доларів на декорації, на спортове приладдя, на інвентар, на ремонт до-

му, тощо. Виїзди мистецьких гуртків з концертами чи виставами, виїзди спортсменів на різного роду спортові зустрічі, участь Осередку на Сумівських Здвигах і т. п., завжди були дефіцитними. Однак такі видатки були неминучі, бо ці всі афери були частиною сумівської праці.

Під сучасну пору, наприклад, видатки Осередку на втримання дому, на сплату моргеджу, на світло, опал, воду, газ, різні ліцензії, забезпечення, податки й розходи на дрібні речі пов'язані з домом, виносять 12.500 доларів річно. В той самий час, в останніх роках, видається від 9 до 10 тисяч річно на ведення сумівської праці у всіх її ділянках.

Від самого початку заснування Осередку, керівні його органи дбали про надбання власного майна. З одної сторони, таке майно було конечне, з другої, воно мало бути джерелом доходу Осередку.

Першою матеріальною власністю Осередку були крісла, які закуплено в 1950 році на суму 102.64 до винайманого приміщення при 2135 Вест Чікаго Еве. В тім же році Осередок придбав був також радіо-патефон.

Із зростом сумівської праці, винаймана домівка ставала замала, тим більше, що вона була в спільному користуванні із організацією «Самопоміч». На Третіх Загальних Зборах назріло питання не тільки більшої домівки, але також придбання свого власного дому. За рішенням Загальних Зборів і активної піддержки п. д-ра Івана Смука, Осередок купив в 1951 році свій власний, двоповерховий дім при 2147 Вест Чікаго Еве. за суму 14.500 доларів. Пожертви сумівок і сумівців на цей дім дали 5.800 дол. Поміч громадянства при купні дому була велика. Тут слід згадати, що Осередок СУМА ім. Миколи Павлушкова був першим на терені Америки, який закупив свій власний дім і тим дав приклад іншим Осередкам СУМА до наслідування. У власнім домі збільшився інвентар; було закуплено додаткові крісла, столи, шафи, тощо.

В 1955 році Осередок відпродав свій дім організації «Пласт» за 16 тисяч дол. На той час дім був виплачений на 12 тисяч дол. Того ж року Осередок закупив новий, триповерховий дім при 2457 Вест Чікаго Еве. за ціну 76 тисяч доларів. Пожертви сумівок, сумівців та громадянства, яке спонукало Осередок до закупу цього дому, винесли на цей дім 36.383.15 дол. Під сучасну пору на домі лежить моргедж на 20 тисяч дол. Більший дім вимагав більшого інвентаря, який Осередок кожного року старався набувати.

Відкриття Дому СУМА, 1955 р.

Банкет з нагоди Відкриття Дому СУМА, 1955 р.

Поруч власного дому, Осередок посідає також на позичку суму інвентар. Із важніших речей інвентаря є: 800 крісел, 45 столів, 11 шаф (одна із «сейфом»), кухня й кухонне начиння, 10 шатер, 135 польових ліжок, 2 машинки до писання, три цикльостилі, адресограф, театральна гардероба, спортивний виряд для п'ятох футбольних команд та музичні інструменти вартости 5 тисяч дол.

Мимоволі насувається питання, звідки і як Осередок здобув фонди на свої оперативні видатки, на закуп різноманітного

інвентаря і врешті на сплату першого, а відтак другого домів.

За час свого існування Осередок у загальному мав чотири джерела доходу.

Дорогий хоч і мінімальний прихід Осередку був із, одноразового вписового його членів та місячних вкладок. Тоді, коли цей дохід мав значіння в початках існування Осередку, то сьогодні в обличчі операцій у п'ять цифрових числах, він має другорядне значіння. Тому, що ведення сумівської праці вимагало великих фондів, Осередок із самого початку мусів спиратися на інші джерела доходу. Одним із таких джерел були добровільні пожертви сумівок, сумівців, пожертви прихильників СУМА, а врешті ширшого громадянства. Цей факт унагляднює, що сумівська молодь не тільки жертвувала час й енергію для праці в СУМА, але також свій запрацьований гріш. Пожертви прихильників СУМА та ширшого громадянства треба вважати як вияв позитивної оцінки праці Осередку. Можна зробити заключення, що праця, яку вів Осередок, була корисна і тому вана знаходила широку матеріальну підтримку.

Сумівські імпрези, як День Сумівської Молоді, концерти, вистави, забави, льотерія, і т. п. є третім джерелом доходу Осередку. Врешті, з бігом часу, як Осередок придбав господарську власність, він відкрив для себе четверте джерело доходів, який є з винаймання кімнат, великої залі та з ведення кіоску.

На кінець слід зробити два зауваження. Перше, організація, якої діяльність не є для господарських цілей, якщо вона жива й активна, майже ніколи не має до диспозиції стільки фондів, скільки їй потрібно. Друге, її праця можлива тільки завдяки жертвенності її членів, матеріальної включно, що компенсує недостачу фондів. Під цим кутом можна зробити чи не найкращу оцінку даної організації.

ЖІНОЧИЙ ВІДДІЛ

Коли в жовтні 1949 року організувався Осередок СУМА ім. М. Павлушкова, в його організуванні також брали участь сумівки. Група з 9 сумівок стала основою в творенні Жіночого Відділу при Осередку. Обовязок, який взяли на себе

ці сумівки — перші членкині Осередку — був не легкий. Бо так як на всіх інших відтинках, так і на цьому, треба було починати на новому терені без попереднього досвіду. Цей невеликий гурток дівчат зразу об'єднався в ланку, яка прийняла назву «Спартанки». Перша ланкова, подруга Хотинецька, була рівночасно жіночою референткою. На Загальних Зборах в 1950 році вибрано на жіночу референтку подругу Любу Семків. Відділ тоді намітив плян праці, який в основному був виховного й організаційного характеру.

В наступних роках референтками Жіночого Відділу були подруги Леся Андрушко, Ольга Децик, Ніна Крохмаль та Зоня Крохмаль. До 1954 року жіночий Відділ зріс до 45 членів. У той час до Відділу перейшли старші юначки з юнацтва СУМА з яких створено окрему ланку «Червоні Маки».

В роках від 1954 до 1957 референтками були подруги Наталка Деркач-Білоус, Маруся Яцків, Галина Горошко й вдруге Маруся Яцків. У цей час Жіночий Відділ пережив своєрідну «кризу». Багато дівчат із ланки «Спартанки» повиходили заміж і родинні обов'язки перервали їхню активність в Осередку. В 1958 році референткою була подруга Маруся Плішка, а в 1959 році цю функцію сповняє подруга Оля Ільчишин. Проріджений Жіночий Відділ поповнився в 1958 році новим переходом дівчат із юнацтва до старших і сьогодні Відділ знову начисляє 45 членів.

Діяльність Жіночого Відділу за цих десять літ проходила в двох площинах: з одної сторони Відділ всеціло сповняв ту працю, яку на нього накладали вимоги Осередку, з другої сторони, він розгортав самостійну працю, своєрідну для нього самого. Від самого початку Жіночий Відділ прийняв самовиховання за основу й ціль своєї праці. Відбуваючи сходи дві рази на місяць, відділ почав вивчати історію СУМА, проробляти українознавство, цікавитися біографіями визначних українських жінок, тощо. Згодом були започатковані гутірки з куховарства, а пізніше на деякий час вишивкарські курси. Такий плян праці з одними чи другими змінами залишився до сьогодні. На виховному відтинку багато праці в Відділі вложили подруга Леся Шпиталь та пані д-р Григорчук, Дора Левицька, Уляпа Целевич та Зіна Грицай, даючи на сходинах Відділу гутірки та реферати на різні теми. На сходинах Відділу також виступали з гутітками отці д-р Гавліч та д-р Ваврик.

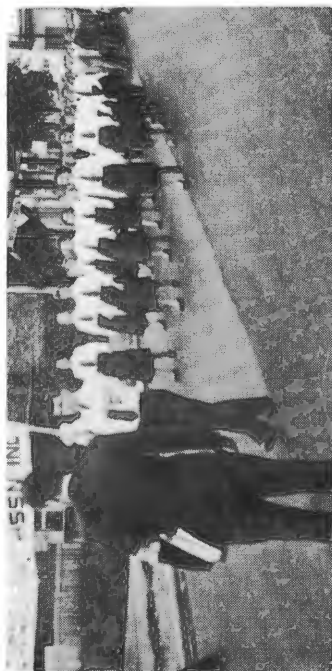
Успіхи були великі. Сьогодні, напр., дев'ять подруг працює як виховниці серед юнацтва СУМА. Вони передають підрастаючій молоді те знання, яке вони здобули від других.

Сумівки при праці в кухні, 1957 р.

Група сумівок, 1951 р.

Жіночий Відділ у марші, 1953 р.

Сумівки виводять вільноручні вирави, 1951 р.

В останніх роках **виховна праця Відділу** була спрямована якраз на підготовку виховниць для юнацтва СУМА.

Одною з ділянок, якій Жіночий Відділ присвячував у своїй праці багато уваги, було влаштовування святочних сходин в честь визначних українських жінок. Наше ширше громадянство, улаштовуючи різні академії та святочні сходи́ни, часто забуває згадати наших визначних жінок. Наша історія багата на жіночі постаті загально-українського значіння. Щоб і їм віддати шану, Жіночий Відділ увів у традицію відзначати заслуги визначних українських жіночих постатей, черпаючи з їх діяльності надхнення до своєї праці. Він також часто включався до організування академій у честь українських жінок-героїнь разом з іншими жіночими організаціями. Тут слід згадати, що сумівки також редагували жіночі радіо-програми з нагоди різних жіночих свят.

Однаке найбільше праці присвячував Жіночий Відділ у різних ділянках діяльності нашого Осередку. На суспільно-громадському відтинку Жіночий Відділ був особливо активний. Він завжди включався до збірок на Український Конгресовий Комітет, НТШ, УВУ, для залишенців в Європі, на українські видавництва й т. п. Сумівку завжди бачилося на різних святах та академіях; вона брала участь на засіданнях різних організаційних комітетів. Вона також включалася до участі у протикомуністичних демонстраціях та в роздаванні англomовної літератури про Україну.

Врешті не можна не згадати участі сумівок у мистецьких гуртках Осередку, як — хорі, театральному, танцювальному, рецитативному та в оркестрі. Сумівки також виявляли зацікавлення в спорті. Зорганізована **жіноча дружина** відбиванки в 1951 році існує до сьогодні. Ці спортові зацікавлення з бігом часу поширилися, в результаті чого сумівки беруть участь у столовій ситківці та легко-атлетиці.

Жіночий Відділ щорічно **улаштовує Андріївський Вечір** та вечірки для поширювання товариського співжиття серед сумівської молоді. Жінка — це господиня, яка дбає про красу дому. Оцю жіночу прикмету сумівки також виявляли в Домі СУМА. Вони дбали за естетичний вигляд сумівських приміщень, роблячи їх **привітними**. Жіночий дотик сумівки не раз спостерігалось в **дбайливо прибраних столах** на різні okazji, або в смачнім буфеті на забавах, що завжди був у заряді сумівок.

Не великий гурт, але за цих десять літ він вложив багато праці в Осередку, **в його розбудові в ім'я здійснювання сумівського гасла «Бог і Батьківщина».**

ВІДДІЛ ЮНАЦТВА СУМА „ОДЕСА“

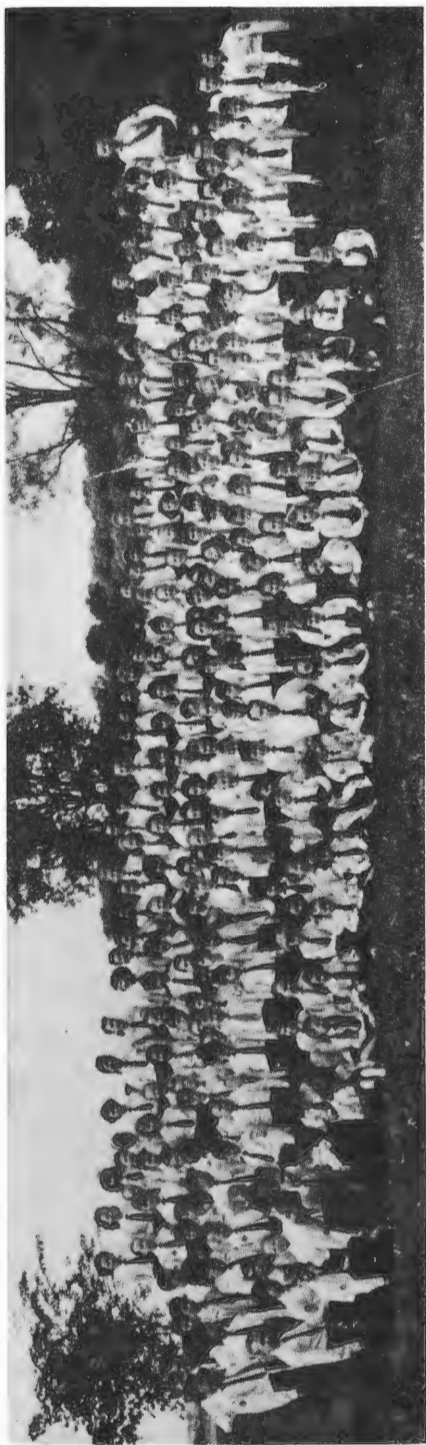
Спілка Української Молоді Америки, як молодеча організація, передбачає широку площину праці й це дало те, що за короткий час, після приїзду української еміграції до Америки, ця країна вкрилася сіткою Осередків. СУМА ж бо рідна, національно-вихована організація української молоді й тому, де тільки знайшлося українське скупчення, там повставали Осередки СУМА. В парі з цим ростом СУМА на новому терені, ширилася й збільшувалася праця сумівської молоді. Поруч виховної праці, спонтанно творилися самодіяльні гуртки, розгорталася діяльність на суспільно-громадському відтинку і т. п., в результаті чого СУМА стала найактивнішою молодечею організацією на терені Америки.

Такий розвиток праці СУМА не міг не привести до того, що по Осередках почали творитися Відділи Юнацтва СУМА, щоб поширити сумівську діяльність також серед підростаючої молоді.

Думки про організування юнацтва в Чикаго, зродилися серед сумівського активу зараз після заснування нашого Осередку. За ініціативою друга В. Палагнюка, літом 1951 року, створено ланку юнаків із 7-ми членів, а 25 листопада, того року, організовано Відділ Юнацтва СУМА з назвою «Одеса». І як говорить німецька приповідка «кожний початок є тяжкий» так і це була дійсно тяжка, щоденна, часто невидима праця, але по кількох роках вона дала гарні наслідки. Першим головою Відділу Юнацтва, вибраний на Основуючих Зборах, був юнак Б. Деркач, а на членів Управи були вибрані юначки З. Надзікевич, І. Мазурук та юнак В. Волошин.

Тут подаємо ріст юнацтва по роках і прізвища референтів Ю СУМА.

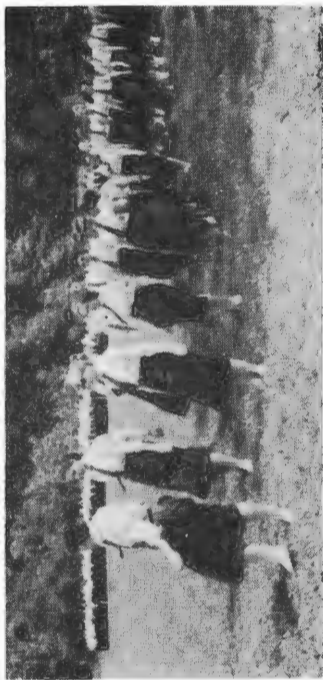
Рік	Стан юнацтва	Референт Ю. СУМА
1951/52	23	Л. Костелина
1953	36	М. Карачевський
1954	39	І. Павлик
1955	95	С. Голяш
1956	189	С. Голяш
1957	300	С. Голяш
1958	405	Д. Багрій
1959	435	М. Яременко

Відділ Юнацтва СУМА — Свято Весни, 1959 р.

Оркестра Юнацтва СУМА, 1959 р.

Юнацтво СУМА в марші, 1959 р.

Щоб хоч частинно подати працю Відділу Юнацтва СУМА, необхідно є коротко розглянути кожну ділянку зокрема, а то: а) організаційна ділянка, б) виховна ділянка, в) праця по самодіяльних гуртках, г) суспільно-громадська праця і д) фізичне виховання.

І. Організаційна ділянка. Відділ Юнацтва СУМА «Одеса» є поділений на 21 ланку. Принцип поділу по ланках є вік молоді. Ланки, за виїмком кількох, нараховують від 12 до 18 членів. Кожна ланка має свою управу ланки, яку вибирають члени даної ланки в такому складі: ланковий, заступник, секретар та скарбник. Всі ланки творять Відділ Юнацтва, що має свою назву і число, дане Головною Управою СУМА. На чолі Відділу стоїть Юнацький Провід, що вибирається на

*Сходини Ланки «Запорожці».
Юнаки переглядають іспитові питання, 1959 р.*

сходинах Відділу. Провід під наглядом Референта Відділу Юнацтва СУМА відбуває засідання, приймає в члени Відділу, веде книгу протоколів, хроніку праці і т. д. Відділ Юнацтва

*Сходини ланки ім. Ольги Басараб
Юначки переводять товариську гру, 1959 р.*

СУМА всеціло підлягає Управі Осередку. Тут містимо склад Юнацького Проводу в 1959 році.

1) Голова	Лосіянович Володимир
2) Заступник	Крутяк Павло
3) Секретар	Деркач Марія
4) Бібліотекар	Павликович Оксана
5) Господар	Паращук Аніта
6) Член	Сидоренко Ярослав

II. Вихована ділянка. Виховна праця ведеться по ланках, а з кожною ланкою працює виховник. Сходини ланок відбуваються регулярно раз в тиждень. В основу виховання юнацтва береться українознавство: Історія України, географія, література, як також пісні, колядки, статут Ю СУМА, впоряд, гри і забави. Головні напрямні розпрацьовує Головна Виховна Рада при ГУ СУМА. Для полегшення праці виховникам, Референтура Юнацтва СУМА влаштовує курси виховників, на яких дається: спосіб навчання, методика праці з юнац-

твом і т. д. Нижче подаємо назви ланок, що працюють під сучасну пору, та прізвиська виховників.

а) Ланки юначок:

Число	Назва ланки	Виховниця
1)	ім. «УПА»	М. Яцків
2)	«Волошки»	К. Репа
3)	«Жовті Води»	М. Яцків
4)	«Ластівки»	В. Нагорняк
5)	«Фіялки»	М. Яворська
6)	«Лісові Русалки»	М. Голяш
7)	«Дністер»	Е. Гулик
8)	ім. «Ольги Басараб»	О. Ільчишин
9)	ім. «Лесі Українки»	М. Плішка
10)	«Дніпро»	С. Голяш
11)	«Червоні Маки»	І. Яворська

б) Ланки юнаків

1)	ім. «Кармелюка»	Л. Костелина
2)	«Чорноморці»	М. Левицький
3)	«Запорожці»	Б. Білоус
4)	ім. «Кривоноса»	М. Глинський
5)	«Чумаки»	Д. Новошицький
6)	ім. «Київ»	М. Карачевський
7)	«Соколи»	М. Яцків
8)	«Бурлаки»	П. Куліш
9)	«Козаки»	Ю. Верещак
10)	ім. «Пилипа Орлика»	М. Тихий

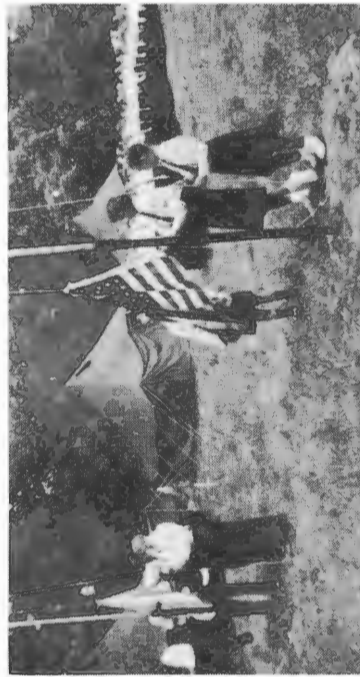
Знаючи, що найліпше місце, де можна створити рідну українську атмосферу і дати необхідний матеріал для юнацтва, є табори, тому Управа Осередку робить щороку заходи організування вишкільно-відпочинкових таборів. Наступна таблиця подає число учасників таборів за роками, їх назви та комендантів таборів:

Рік	Назва табору	Стан	Коменд. таб.
1953	«Гайдамаки»	12	С. Голяш
1954	«Холодний Яр»	17	С. Голяш
1955	«Хортиця»	66	І. Павлик
1956	«Жовті Води»	72	П. Надзікевич
1957	«Одеса»	88	Ю. Куляс
1958	«Ясні Зорі»	94	Ю. Куляс
1959	«Конотоп»	130	Лушак-Багрій

III. Праця по самодіяльних гуртках. Крім приналежності до ланок, юнацтво також належить до різних гуртків, звичайно за здібностями та потягненнями. На сьогодні юнацтво вже

Табір Юнацтва СУМА «Конотоп», 1959 р.

Табір Юнацтва СУМА «Конотоп», 1959 р.

Табір Юнацтва СУМА «Ясні Зорі», 1958 р.

Табір Юнацтва СУМА «Одеса», 1957 р.

доповнило оркестру і хор СУМА. На протязі існування Відділу Юнацтва були створені і на сьогодні з гарним успіхом працюють слідуєчі самодіяльні гуртки: а) Духова Оркестра Ю СУМА — керівник проф. І. Барабаш, б) дві танцювальні групи під керівництвом п. С. Косовського, в) дві танцювальні групи під керівництвом п. О. Васькова, г) танцювальна група старших юних сумівців — керівник п. С. Косовський, як також новозорганізовані: гурток юних філіателістів і гурток декляматорів. Під сучасну пору в стадії організування перебуває хор Юнацтва СУМА. Деякі гуртки, особливо танцювальні, добились поважних успіхів, включно з виступами на телевізії.

IV. Суспільно-громадська праця. Суспільно-громадська праця, пророблена Відділом за час його існування, є дуже велика, хоч вона нераз не знаходить належного зрозуміння серед загалу нашої громади. Відділ Юнацтва, крім участі в Здвигах СУМА та в святах нашого Осередку, бере організовану участь в дефілядах, різних походах, у святах з різних нагод, панахидах, академіях, у почесних стійках, у роздаванню летючок, у збірках на добродійні цілі і т. д. При цьому у Відділі також ведеться внутрішня праця. Вже ввійшло в традицію, що Відділ Юнацтва СУМА регулярно влаштовує кожного року: Свято Моря, Свято Матері, Свято Весни, Покрову — Свято УПА, Річний Попис Юнацтва, Свято Миколая та Ялинку.

V. Фізичне виховання. Крім праці в вище згаданих ділянках, у Відділі також ведеться спортова діяльність. В цій ділянці досягнуто досить поважних успіхів. При Відділі існують на теперішній час такі спортові ланки:

СК СУМА «Крила» юньйори — кер. П. Надзікевич

СК СУМА «Крила» доріст «А» — кер. П. Гнатів

СК СУМА «Крила» доріст «Б» — кер. Ю. Дикий

Ланки юнаків та юначок відбиванки — кер. інж. В. Левицький
Ланки юнаків та юначок столової ситківки.

При Відділі з великим успіхом працює також ланка юнаків та юначок легко-атлетики, яку веде інж. В. Левицький.

Відділ Юнацтва СУМА «Одеса» за час свого існування дав для великої сумівської родини активних дійсних членів СУМА, а особливо кільканадцять добрих виховників. Все юнацтво за свій час перебування у Відділі мусить перейти чотири іспити. На початку цього року 218 юнаків та юначок здали іспит Першого Ступеня. Під сучасну пору весь Відділ, за винятком трьох ланок, готується до іспиту Другого Ступеня.

Ось це коротко праця нашого юнацтва, яке не бачило України, а вчиться про неї від батьків та в СУМА. І коли бачиться запал та переживання юнацтва перед іспитом і чується їхній привіт «Гартуйсь!», то кріпиться віра в те, що юнацтво дійсно гартується, щоб у слухну хвилину боронити честь України.

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ

Виховання молоді мусить завжди йти під опікою й наглядом батьків. Чи то в школі, чи молодечій організації, батьки постійно цікавляться успіхами своїх дітей та інституціями, в яких їхні діти виховуються. Щоб існувала співпраця між цими чинниками, часто для цієї цілі організуються в одній чи другій формі батьківські комітети. Такий комітет також існує при нашому Осередку, при Відділі Юнацтва СУМА «Одеса».

Основуючі Збори Батьківського Комітету відбулися 11. листопада 1956 року, на яких було вибрано **Управу у складі**: пані Марія Сорока — голова, п. М. Марчук — заступник, друг М. Яременко — секретар, п. М. Смішнюк — касієр, п. О. Сабор — організаційний.

Батьківський Комітет працює на підставі окремого статуту. З самого початку Батьківський Комітет поставив перед собою два основні завдання:

- 1) Творити відповідні умови для праці юнацького Відділу
- 2) Старатися, щоб виховання в Юнацтві СУМА і виховання в родині було в якнайкращій гармонії.

Ці дві точки, наведені із статуту, говорять про зміст і мету Батьківського Комітету. Як видно, праця Батьківського Комітету є важна і відповідальна.

У 1957 році вибрано нову Управу Батьківського Комітету з п. Є. Васюнцем, як головою, який виконує цю функцію до сьогодні.

В своїй праці батьки не тільки сходяться на інформаційні засідання, на яких запізнаються із станом виховання своїх дітей, але також помагають референтові юнацтва в його праці. Батьки також радо включаються до праці Осередку. Переведення таких імпрез, як «День Сумівської Молоді», Ново-

річної Забави і т. п. не можна б собі уявити без допомоги Батьківського Комітету.

Спільна праця батьків і сумівців є не тільки що необхідна, але в той самий час вона служить добрим прикладом для підростаючої молоді.

До теперішньої Управи Батьківського Комітету входять: п. Є. Васюнець — голова, пані К. Яворська — заступник, п. М. Марчук — секретар, п. В. Куцан — касієр, пані М. Сливка — організаційний референт, та члени пані М. Сорока, К. Берко та п. І. Коцур.

СПОРТОВА ДІЯЛЬНІСТЬ ОСЕРЕДКУ

«Спорт — ефектовний антипод проти м'якості й легкого життя, він збуджує змисл порядку та привчає людину до самокритицизму й самоконтролі, погорди небезпекою, ліквідує хвальбу й боязкість... Спорт, як такий, мусить лишитися підпорядкований цілі-меті, яку творить досконале, зрівноважене формування й виховання людини як цілості, людини, яку спорт навчив виконувати охоче й радісно свої обов'язки в праці й родинному житті».

Пій XII Папа Римський

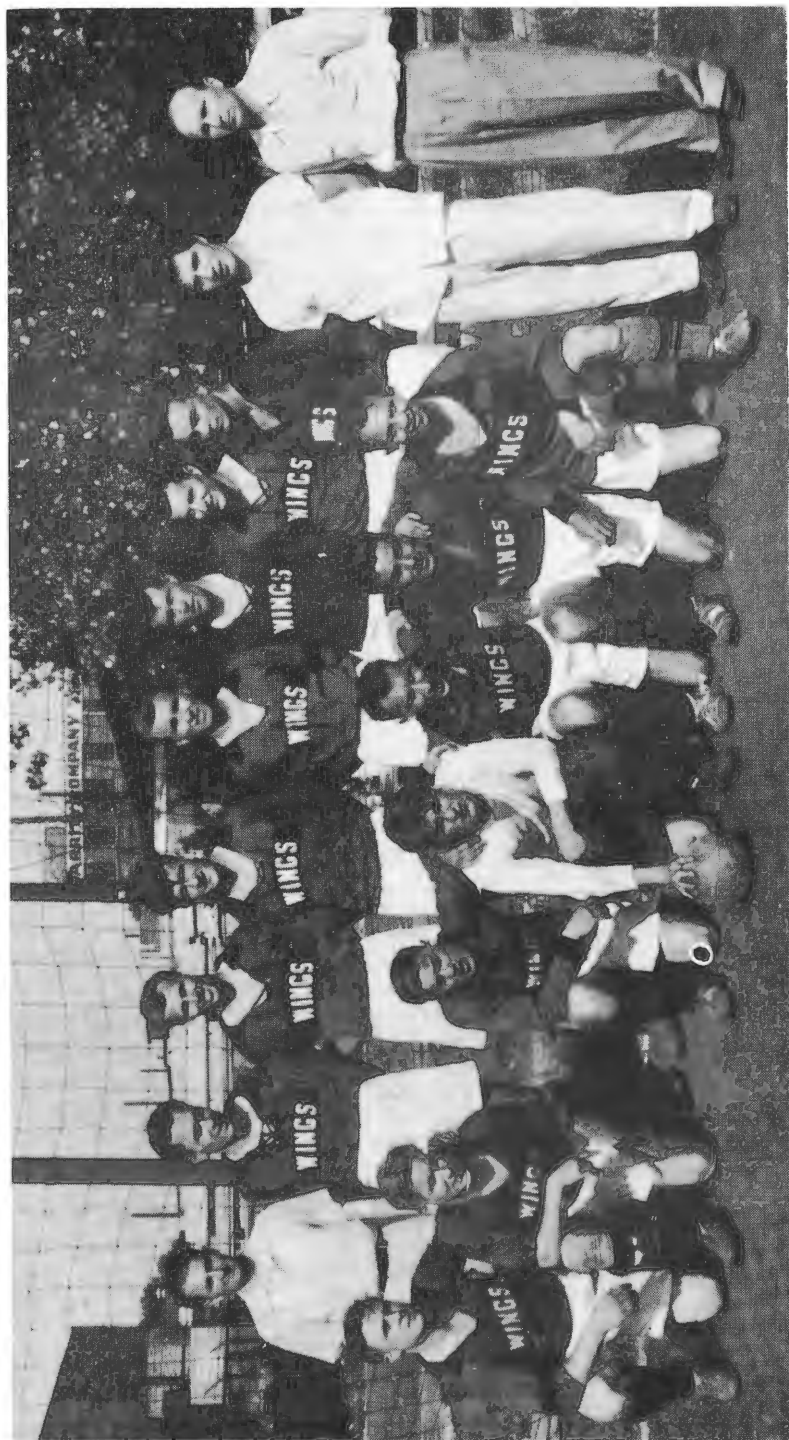
Вище наведені думки поставлено у вступі огляду 10-літньої спортової діяльності сумівської молоді нашого Осередку не з браку скромності до автора тих думок, але тому що годі знайти собі краще свідоцтво, що ми тих 10 літ **ішли правильною дорогою**. Бо ж це устами найавторитетнішої особи, керманіча духового життя людства, **недвозначно вказано на значіння спорту й водночас не менше ясно поставлено спорт у рамки загального виховання людини**. Впродовж розгортання спортового життя в нашому Осередку, ми зустрічали й ще сьогодні зустрічаємо людей, які й досі вважають спорт як забаву підлітків, **яка нічого доброго не приносить**. Другі ж знову, чи це будуть самі спортсмени, чи організатори спорту, ставлять спорт як **ціль саму в собі, або як кажеться «поза спортом нічого не бачать»**... Осередок СУМА ім. М. Павлушкова, виконуючи свої завдання виховної організації молоді, уже десять літ старається вщиплювати у широкі круги української молоді потребу систематичної спортової за-

прави, як одного з засобів, без якого годі собі уявити модерне виховання.

Зацікавлення спортом серед сумівської молоді в Чикаго датується від дня заснування Осередку. Доцільним однак буде поділити 10-літню спортову діяльність Осередку на три етапи. Роки 1949-52, це роки в першу чергу організаційної праці Осередку й ставлення перших кроків. В цьому періоді спортова активність членів Осередку проявляється в шахах, столовій ситківці, й літом у відбиванці й частинно в легкоатлетиці. Перші змагання відбиванкових дружин хлопців та дівчат відбулися на оселі Равнд Лейк з дружинами місцевого Пласт-у, в яких сумівці вийшли переможцями. На першому Сумівському Святі в 1951 році започатковано біг сумівців на 100 м. за мандрівну чашу, уфундовану Головою Осередку В. Левицьким, яку того року здобув І. Копистинський. Ці змагання за чашу повторювалися, й в наступних роках її здобували по черзі друзі: І. Копистинський та І. Лоско.

Найбільшим організаційно-спортовим осягом першого етапу був виїзд сумівської дружини відбиванки до Філядельфії на 1-ий Здвиг СУМА в 1952 році, в складі: Д. Новошицький, В. Кусик, П. Гнатів, С. Голяш, П. Власенко й І. Копистинський. Дружина однак не могла докінчити турніру з уваги на відїзд літака.

На переломі 1952 й 1953 рр. Управа Осередку, йдучи на зустріч ініціативі сумівців-спортівців, оформила дружину копаного мяча й вислала її змагатися за першенство Американської Національної Ліги копаного мяча стейту Ілліной. З моментом зорганізування дружини копаного мяча, спортова діяльність Осередку піднеслася на вищий рівень, а доривочність й імпровізація мусіли уступити місце плановості й систематичності. Дружина копаного мяча, під імпонуючою назвою Спортова Команда СУМА «КРИЛА», стала притягаючою силою серед української молоді в Чикаго й придбала Осередкові ряд надійних членів. Висилаючи сумівську дружину копаного мяча на загально-американські змагання, Осередок не тільки відкрив ще одну ділянку сумівської самодіяльності, але й поширив розголос про СУМА серед своїх і чужих. Тому то від цього оформлення сумівської дружини копаного м'яча з кінцем 1952 року розпочинається другий етап спортового життя Осередку, етап сповнений динамікою, радіощами й запалом до праці серед сумівської сімї. Не від речі буде подати склад першої сумівської одинадцятки, яка вперше стала до змагань з німецькою дружиною Ганза Б, закінчуючи

Спортова Команда СК СУМА «Крила», 1956 р.

змагання 2:2. Склад дружини: М. Білас, П. Власенко, О. Гайдук, П. Гнатів, П. Ільчишин, І. Кикіш, І. Копистинський, І. Кравчук, А. Куляс, В. Матковський, М. Різник і С. Ульчак.

У цьому другому періоді все спортове життя Осередку проходило під домінуючою вагою дружини копаного мяча. Спочатку годі було очікувати поважніших осягів. Цей період ціхує радше організаційно-спортова метушня. Треба було купити спортовий виряд, вибрати менажера, подбати за тренера й площу на тренінги й змагання, вислати представника на засідання ліги копаного мяча і т. п. Це ті організаційні здобутки у спортовій ділянці цього періоду, які опісля стали Осередкові придатні в дальшій, вже більш заавансованій діяльності. Зі звіту за 1953 рік відновуємо фінансові обороти «Крил»: приходить — 600 дол., розходить — 700 доларів.

В інших ділянках спорту в цьому періоді теж поживавлено працю. В роках 1953-54 було винайнято руханкову залю й басейн, де кожного тижня сумівці й сумівки вправляли відбиванку, кошпківку й плавання. В 1955 році Осередок одержав дозвіл на уживання безплатно Арморі Гол, де кожного тижня 40-50 осіб відбували свої тренінги. З осягів у цьому періоді слід відмітити участь сумівської дружини відбиванки у загально-американському турнірі за першенство Ц кляси, де на 9 дружин «Крила» здобули 3-тє місце. В 1955 році СК СУМА «Крила» зорганізували на доручення СУАСТ-П біг на впростоць, до якого станули тільки змагуни «Крил» в числі 15 осіб. У бігу на 1 милю хлопців, перше місце здобув П. Надзікевич, а у бігу на 1/2 милі дівчат — Н. Дорошевич. Літом 1955 року два сумівці й три сумівки брали участь у змаганнях плавання, організованих згаданим СУАСТ-П на Равнд Лейку, де І. Яворська здобула перше місце в запливі на 50 м. довільним стилем.

В грудні, 1955 року зорганізовано Спортову Централю Америки й Канади (УСЦАК), що у великій мірі спричинило дальший ріст спортової активності, а що найважніше поширення її на інші ділянки спорту. З уваги на це, з початком 1956 року відмічуємо третій етап спортового життя Осередку, етап націхований широко розгорненою діяльністю майже на всі ділянки спорту. Треба при цьому зазначити, що СК СУМА «Крила», належно доцінюючи вагу завершення українського спорту, стали членами — основниками УСЦАК-у, цієї найвищої української спортової установи на американському континенті, відступили домівку на користування УСЦАК-у, делегували сумівців до праці в Управі й її делегатурі СУАСТ-П і всеціло її піддержують.

Третій етап, який можна уважати продовженням другого, триває по сьогоднішній день. Це вже спортова діяльність у повному того слова розумінні, з багатьма дружинами й інструкторами, які здебільша набули своє спортове знання в СУМА. Для порівняння віднотуємо дані зі спортового звіту Осередку за 1958 рік, який можна уважати типовим роком сумівської спортової діяльності у третьому етапі.

Футбол: 5 дружин, 90 змагунів, 90 змагань, 150 тренінгів
Відбиванка: 4 дружини, 30 змагунів, 15 змагань, 60 тренінгів

Стол. Ситківка: 4 дружини, 20 змагунів, 5 турнірів
Легкоатлетика: 3 дружини, 30 змагунів, 1 змагання, 40 тренінгів

Круглі: 2 дружини, 10 змагунів, 20 змагань

Шахи: 10 вправляючих

У згаданому році уживано літом дві площі й один стадіон, а зимою три руханкові залі, крім спортової залі в Домі СУМА, яку вживається щоденно на тренінги столової ситківки, шахів і т. п. З фінансових оборотів Осередку у 1958 році на спортову діяльність припадає: по стороні приходів — \$2711.39, по стороні розходів — \$3184.00.

Реєструючи спортові осяги у поодиноких ділянках спорту, відготовуємо,

Перша дружина (копаний мяч)

а) Місце в розграх за мистец. Нац. Ліги Стейту Ілл.

Роки	Менажер	Літн. Сезон		Сімков. Турнір
		2. Див.	1. Див.	1. Див. Мейджр
1953	М. Левицький	5		
1954	В. Левицький	2		
1955	В. Левицький		3	2
	П. Куліш			
1956	О. Тягнибок		3	2
1957	Д. Багрій		3	2
	Е. Гановський			
1958	Е. Гановський		3	2
1959	Я. Конол		3	
	П. Вихрій			9

б) Турніри:

Перша дружина копаного мяча, крім змагань за мистецтво стейту Іллиной, почавши від свого заснування, брала участь у змаганнях за місцеву чашу т. зв. Пілл Кап і за обидві чаші Америки. Досі, одначе, в тих змаганнях дружина поза

другу рунду ще не вийшла. Рік річно літньою порою «Крила» голосяться до турнірів, організованих різними місцевими клубами, враховуючи теж змагання за чашу уфундовану Українським Народним Союзом в Чикаго.

в) Товариські змагання:

Почавши з 1954 року «Крила» розіграють щорічно товариські змагання з поближкими українськими клубами й чужими. Досі розіграно товариські змагання з такими дружинами (не вчисляючи місцевих): УСТ Київ Міннеаполіс (2), СД СУМА Тигри Міннеаполіс (2), Ст. Павль Клюб (1), Збірна Стейту Міннесоти (1), УСТ Черник Дітройт (3), УСК Львів Клівленд (2), Білоруський Клюб Клівленд (1).

г) Українське мистецтво:

Роки	СУАСТ-П
1957	2 місце
1958	1 місце
1959	2 місце

Після здобуття першого місця в 1958 р. «Крила» розіграли одні змагання з мистцем СУАСТ-Схід «Чорноморською Січчю» в Ньюарку, з вислідом 6:2 для «Крил».

Друга дружина (резерва)

Починаючи з 1955 року, друга дружина бере щорічно участь у змаганнях резерв стейту Іллиной. Крім цього голоситься до турнірів й розіграє товариські змагання.

Дружина Юньорів

Заснована 1955 року. Розіграє кожного року змагання за першенство юньорів стейту Іллиной, здобуваючи в 1959 році мистецтво осінньої рунди.

Дружина Юньорів підчас змагань, 1958 р.

Доріст

За ініціативою друга Гнатова засновано при Осередку дві дружини доросту, що відтак спонукало місцеву футбольну Лігу створити окрему лігу дружин доросту, в якій обидві дружини «Крил» ведуть перед. Належить відмітити, що перша дружина доросту **вирішила всіх 25 змагань в свою користь.**

СК СУМА «Крила» доріст А, 1959 р.

СК СУМА «Крила» доріст Б, 1959 р.

Відбиванка

Дружини хлопців, дівчат і юнйорів беруть участь у турнірах відбиванки підчас Сумівських Здвигів на західні стейти і турнірах за першенство СУАСТ-П.

Столова ситківка

Дружини хлопців, дівчат і юньйорів беруть участь у турнірах за першенство СУАСТ-П й УСЦАК-у. Найкращий осяг: індивідуальний — А. Микитин, дружиновий — А. Микитин, О. Малаш, І. Яворська. В 1956 році здобуто першенство УСЦАК-у в групі жінок. Першенство СУАСТ-П в групі юньйорів здобув С. Боднар.

Легкоатлетика

У 1957 році «Крила» зорганізували перші легкоатлетичні змагання юньйорів у Чикаго з участю місцевого Пласту. В 1958 році на доручення СУАСТ-П, «Крила» організували легкоатлетичні змагання юньйорів, в яких брали участь УСК «Львів» з Клівленду та Пласт і «Крила» з Чикаго. В 1959 році легкоатлетична дружина «Крил» брала участь у першенствах юньйорів УСЦАК-у в Клівленді, здобуваючи три перші місця у групі дівчат: І. Гікава — скок у височінь, М. Дмитришин — мет диском і скок у довжінь.

Круглі

Дві дружини «Крил» беруть участь від двох літ за першенство Української Ліги Круглів. Перша дружина «Крил» здобула першенство згаданої Ліги на 1959 рік.

Врешті слід відмітити, що СК СУМА «Крила» виїздили до таких міст Америки на різного роду змагання: Міннеаполіс 2, Дітройт 4, Клівленд 4, Торонто 1, Ньюарк 1.

Спортовою працею нашого Осередку керують Спортові Референти і почавши від 1950 року ними були: І. Деркач, П. Гнатів, М. Левицький, П. Власенко, О. Тягнибок, Я. Куляс, П. Надзікевич, М. Яворський, П. Куліш, Я. Конол і П. Вихрій.

Чаші здобуті спортовими ланками нашого Осередку.

МИ В ПРЕСІ

Праця нашого Осередку була настільки багата й різноманітна, що не обійшлося без численних згадок про неї в різних пресі. Дописи й звідомлення в пресі про працю сумівської молоді нашого Осередку є неначе доказом, що Осередок вів таку працю, а їх огляд на цьому місці доповнить огляд про Осередок як цілість.

Велика більшість дописів про діяльність нашого Осередку була зроблена сумівцями, однак не бракувало дописів подаваних не сумівцями. В колюмнах «Із життя громад та організацій» читачі стрічали дописи про виступи Хору СУМА, Духової Оркестри, танцювальних груп, дописи про поставлені театральним гуртком **песи**, **дальше** — звідомлення про участь Осередку на Сумівських Здвигах, про День Сумівської Молоді, Загальні Збори Осередку і т. д. Праця сумівської молоді на громадському відтинку та її участь у протикомуністичних демонстраціях також мала **відгомін** у пресі. В спортових колюмнах стрічалось дописи про спортову діяльність Осередку.

Хроніка Осередку занотувала понад 200 дописів та звідомлень про нашу працю, що появлялися в числі від 10 до 30 річно на сторінках «Гомін України», «Свобода», «Америка», «Шлях Перемоги», «Українець-Час», «Українське Життя», «Спорт», в журналі «Овид» та інших виданнях.

Саме на сторінках цих видань часто дописували про наш Осередок не сумівці, які спостерігали один чи другий відтинок його праці й вважали за відповідне згадати це в пресі. В сумівських виданнях як «Крила», «Авангард» та «Шлях Молоді», що є додатком до «Свободи», вістки про працю Осередку подавали виключно сумівці. Такі звідомлення були часто ілюстровані знімками.

Майже всі дописи, що ми їх спостерігали, були в позитивному тоні, деякі з них подавали критичні завваги, чому Осередок завжди був радий.

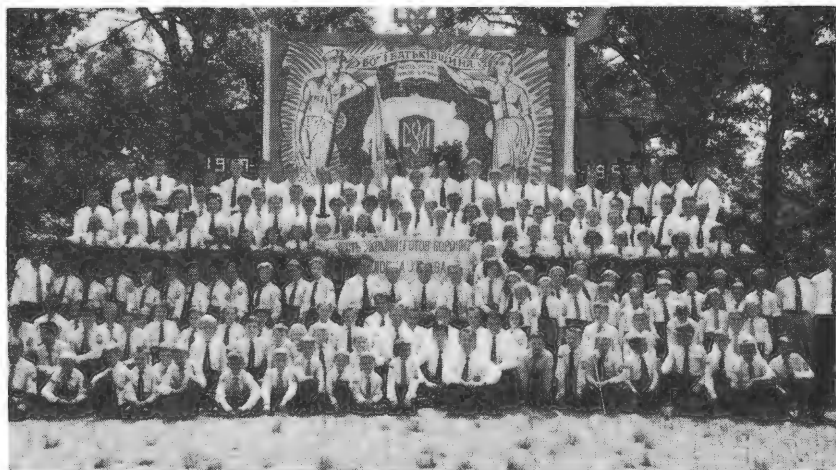
На сторінках англомовної преси відомості про діяльність Осередку зьявлялися під поняттям 'український'. «Chicago Sun-Times», «Chicago Tribune» й інші подавали вістки про нашу участь у протикомуністичних демонстраціях, із Здвигу СУМА в 1956 році, а т. зв. «community papers», як «North West Times» час від часу поміщали вістки про виступи наших мистецьких

гуртків, зокрема перед американцями, вживаючи повної назви Осередку. В позачікагівській англомовній пресі ми стрічали згадки про себе в часописах з Gary, Indiana та Milwaukee, Wisconsin, а також у торонтському «The Globe and Mail». Зокрема гарна стаття про наш Осередок була поміщена в шведському часописі в звязку з виступом хору та танцювальних груп на їхньому святі.

Майже кожна згадка про Осередок в англомовній пресі була ілюстрована знімками, часто сама тільки низка становила згадку. В українських англомовних виданнях вістки про працю нашого Осередку були занотовані в «Svoboda» та «Score».

З ділянок діяльності Осередку, спортова знаходила найбільший відгомін у пресі. Відповідно була також охоплена праця мистецьких гуртків, з яких про театральний гурток було найбільше дописів. В останньому часі занотовується частіші згадки про Відділ Юнацтва СУМА, що йде в парі із зростом праці в ньому.

В кінці слід додати, що й наші «сусіди» помічали нас, бо ми стрічали згадки про наш Осередок в польській і російській пресі.

*Осередок СУМА ім. М. Павлушкова
Другий Здвиг СУМА-Захід, Дітройт, 1957 р.*

УПРАВА ОСЕРЕДКУ В 1959 РОЦІ

Дмитро Багрій — Голова, Мирон Лушак — 1-ий Заступник, Микола Кикіш — 2-ий Заступник (до травня), Богдан Лесюк — Секретар, Іван Максимчук — Організаційний, Іван Павлик — Фінансовий, Михайло Карачевський — Книговод, інж. Степан Голяш — Культ-Освітний, Ярослав Конол — Спортовий, Петро Вихрій — Спортовий (від 19-го серпня), Лука Костелина — Преса й Інформація, Мирон Добровольський — Зовнішні Зв'язки, Михайло Сорока — Господарчий, Маруся Яцків — Суспільна Опіка, Оля Ільчишин — Керівник Жіночого Відділу, Микола Яременко — Керівник Відділу Юнацтва СУМА, Запасні члени — Іван Ривак, Володимир Палій

КОНТРОЛЬНА КОМІСІЯ

Юрій Стельмашук — Голова, Іван Кикіш та Богдан Плішка — члени.

ТОВАРИСЬКИЙ СУД

Інж. Володимир Левицький — Голова, Василь Палагнюк та Світлана Кусик — члени.

ГОЛОВИ ОСЕРЕДКУ

- 1-й — інж. Боднар Лев (1949)
- 2-й — Децик Володимир (1950)
- 3-й — Децик Володимир (1950)
- 4-й — Трошук Михайло (1951)
- 5-й — інж. Левицький Володимир (1951)
- 6-й — д-р Касприк Іван (1952)
- 7-й — інж. Левицький Володимир (1953)
- 8-й — Кусик Володимир (1954)
- 9-й — Багрій Дмитро (1955)
- 10-й — Багрій Дмитро (1956)
- 11-й — Яременко Микола (1957)
- 12-й — Яременко Микола (1958)
- 13-й — Багрій Дмитро (1959)

СПИСОК ЧЛЕНІВ УПРАВИ ОСЕРЕДКУ

В дужках подані роки, в яких належав (-ла) до Управи
Андрійчак Марія (1953), Адрушко Леся (1951), Багрій Дмитро (1949, 1950, 1951, 1956 — 1958, 1959), Білоус Богдан (1954, 1955, 1958), Білоус Наталка (1954, 1957), інж. Боднар Лев (1949, 1950), Боднар Анна (1956), Бойко Іван (1957), Ванджура Лев (1950), Вихрій Петро (1958, 1959), Власенко Петро (1953), Воробець Іван (1949), Гавдьо Василь (1950, 1951, 1953), Галізів Володимир (1949), мгр. Гановський Євген (1957, 1958), Гнатів Петро (1951, 1956, 1958), мгр. Городиський Орест (1951), Горошко Галя (1955, 1956), інж. Голяш Степан (1951, 1952, 1953, 1955, 1956, 1957, 1959), Деркач Богдан (1955), Деркач Іван (1950, 1951), Децик Володимир (1949, 1950), Децик Ольга (1951), Добровольський Мирон (1959), Ільчишин Оля (1959), Карасейчук Іван (1954), Карачевський Михайло (1953, 1956, 1958, 1959), д-р Касприк Іван (1952, 1953), Кикіш Іван (1955, 1958), Кикіш Микола (1957, 1958, 1959), Крохмаль Ніна (1952), Крохмаль Соня (1953), Коваль Мирослав (1950, 1951), Кокодинський Лев (1950, 1951), Костелина Лука (1951, 1952, 1958, 1959), Которинський Михайло (1954), Конол Ярослав (1956, 1957, 1958, 1959), Куляс Ярослав (1956, 1957), адв. Куляс Юліян (1956, 1957, 1958), Коліш Петро (1954, 1955, 1956, 1958), Кусик Володимир (1951, 1952, 1953, 1954, 1955, 1956, 1957), інж. Левицький Володимир (1951, 1953), Левицький Мирон (1952, 1954, 1955, 1956), Лесюк Богдан (1954, 1955, 1956, 1957, 1958, 1959), Лупцак Мирон (1952, 1955, 1956, 1958, 1959), Максимчук Іван (1954, 1955, 1959), д-р Мидловський Лев (1951), Новошицький Дмитро (1952, 1954, 1955), Надзікевич Павло (1956), Павлик Іван (1953, 1954, 1956, 1957, 1958, 1959), Павлюк Іван (1953), Палагнюк Василь (1951), Палій Володимир (1959), Петрів Евстахій (1955), мгр. Пенцак Михайло (1950, 1951), Питель Петро (1950, 1952), Плішка Богдан (1950, 1953), Плішка Марія (1954, 1958), Проців Роман (1953), Ривак Івач (1953, 1954, 1959), Сушко Роман (1949), Семків Люба (1950), Сень Роман (1954, 1957), Сорока Михайло (1957, 1958, 1959), Стадник Іван (1954, 1956), Стасула Ярослав (1954), Стельмащук Юрій (1957), Трощук Михайло (1951), Тягнибок Олекса (1954), Хотинецька Марія (1949), Чижик Володимир (1951), Яворський Михайло (1956, 1957), **Яременко Микола** (1957, 1958, 1959), Яринюк Іван (1952), Яцків Марія (1955, 1957, 1958, 1959), Яцків Микола (1957).

*Осередок СУМА ім. М. Павлушкова
Перший Здвиг СУМА-Захід, Чікаго, 1956 р.*

Список Жертводавців на Ювілейну Книжку

Грабас А.	Сенчишак М.	Гнитка М.
Юрійчук І.	Кимус М.	Деркач П.
Михальцевич І.	Крутяк П.	Пеленичка А.
Михальцевич А.	Крутяк К.	Іванишин І.
Левицький В.	Гасюк П.	Запухляк е.
Левицька Т.	Палій В.	Кравець Я.
Туркевич М.	Стельмах Д.	Фіта І.
Мартин І.	Глинська Л.	Сміхотський Г.
Воробець І.	Глинський С.	Нетюк І.
Васьків М.	Плешкевич О.	Бомак М.
Васьків О.	Плешкевич Р.	Петраш М.
Семків П.	Титус М.	Дерень
Швець В.	Вигінний П.	Варениця О.
Трошук М.	Вигінний Ю.	Сарабин П.
Дмитраш Т.	Рончаковська М.	Кравець Д.
Кулик В.	Василів П.	Бігун С.
Кулик Я.	Василів М.	Павлюк В.
Гриневич М.	Василів О.	Свачій М.
Гриневич М.	Ніцко С.	Богач М.
Яценків Р.	Ніцко Б.	Запухляк
Лисецька Т.	Новошицький Д.	Запухляк П.
Лисецький Г.	Новошицький В.	Заяць П.
Сидоренко Г.	Новошицький С.	Пеленичка Г.
Сидоренко О.	Бакай А.	Гателяк І.
Сидоренко І.	Кушнір О.	Вахула О.
Мляк А.	Кушнір В.	Гулик І.
Куляс М.	Мандзій Т.	Гулик Ю.
Благуа І.	Мандзій М.	Фірцович Т.
Благуа К.	Мандзій В.	Харко П.
Благуа М.	Мандзій Я.	Памох П.
Мельниченко А.	Петрина Г.	Голяш Н.
Мельниченко Х.	Дутчак В.	Голяш С.
Товарницький Д.	Кушнір Н.	Голяш Р.
Яц Дарка	Мандзій Е.	Голяш О.
Яц Марія	Сенчишин 4.	Григорчук Н.
Яц Петро	Фішер М.	Григорчук Д.
Яц Анастазія	Костюк В.	Стасюк М.
Кикіш Н.	Косач В.	Голод В.
Кикіш А.	Заболотний Д.	Голод Л.
Костелина Л.	Заячук В.	Париневич П.
Костелина М.	Тельвак Ф.	Глинський М.
Гринчишин П.	Воробець М.	Коцур І.

Коцур П.
Коцур Т.
Коцур Б.
Коцур О.
Захарків А.
Боднар Л.
Голяш Т.
Анішевська П.
Сенчишак М.
Корнота П.
Сенчишак К.
Андрушишин М.
Риштицька Д.
Скробач
Гайдук Д.
Стефанюк Г.
Пелих В.
Пелих М.
Пукало С.
Коваль Ю.
Коваль Г.
Каспрік І.
Партикевич В.
Палиняк В.
Голойда В.
Ячмінська Я.
Партикевич І.
Сорока М.
Годчак В.
Власенко П.
Верещак Я.
Франків М.
Лучків Р.
Касіян М.
Касіян М.
Коцелко С.
Копистинський В.
Заславський О.
Ницько
Косович Г.
Пецко І.
Вихрій П.
Свик С.
Малюк Г.
Бучацький І.
Гнатів М.

Гнатів М.
Лаврів В.
Андрійчак М.
Троян Н.
Бочлевич В.
Іванушко І.
Онушкевич О.
Шулевський М.
Сливчук П.
Бойко І.
Кикіш М.
Дмитрів М.
Тумак М.
Гладкий М.
Попель М.
Островський М.
Савчук Я.
Луців П.
Карасейчук І.
Максимів В.
Мазуркевич І.
Мазуркевич А.
Кливатий В.
Галамін Б.
Галамін Г.
Пицко І.
Дацкевич І.
Бурлак Я.
Сахаревич І.
Дзюбій М.
Дзюбій А.
Максимів М.
Стадник О.
Стадник І.
Копистинський І.
Копистинська Г.
Трачек Е.
Свачій М.
Коцелко Н.
Урбан Г.
З. К.
Литвин Я.
Мартин Г.
Яременко М.
Яременко Л.
Гнатів П.

Павлик І.
Павлик О.
Томашевський С.
Базарний М.
Томашевський М.
Базарний М.
Гриневиц М.
Пасічняк М.
Горіничка Д.
Беник М.
Беник М.
Куцан В.
Куцан С.
Шиманський Ю.
Троян Н.
Троян К.
Іван М.
Хом'як М.
Залуцький С.
Сороковський Б.
Туцький І.
Березецький В.
М. С.
Вигінний М.
Яскір О.
Матвіїв Я.
Матвіїв К.
Максимів І.
Максимів О.
Мартин Р.
Сень Р.
Мартин А.
Кульчицький М.
Білоус М.
Стасула З.
Бобко М.
Свидюк П.
Галовський Ф.
Свидюк І.
Гудик А.
Перцак П.
Перцак С.
Іванишин В.
Галовські О.
Голубовський Г.
Голубовський А.

Галовські Н.
Галовські П.
Поп К.
Ільчишин П.
Ільчишин О.
Ільчишин К.
Білоус Н.
Ільчишин М.
Яримович Ю.
Кохан В.
Бабій С.
Ременюк М.
Сень П.
Бзенко І.
Прокопишин О.
Олійник С.
Оборковський С.
Росомаха І.
Шугайло М.
Василенко А.
Очередко Г.
Врублівський П.
Матковський В.
Ощипко В.
Костелина І.
Крайник Г.
Слота А.
Оленець
Павликович Д.
Троян Н.
Конол С.
Слота А.
Пабликович М.
Троян
Цімура
Даниляк М.
Кишка В.
Романишин Р.
Гаєвий І.
Боринюк
Гаєвий С.
Мицанка О.
Лесько В.
Кулик Л.
Шевчук
Тимків М.

Н. Н.
Васьків І.
Бегін П.
Лучків Ю.
Баран П.
Баран М.
Баран О.
Кобилецький Р.
Семків М.
Жибак П.
Кобилецька А.
Лушак Е.
Мельник Т.
Максимів Р.
Мельник О.
Матусяк П.
Марчук М.
Васюнець Е.
Васюнець М.
Захарків І.
Гулик М.
Захарків О.
Смішнюк М.
Павлюк С.
Мельник Т.
Слота
Попович Р.
Попович М.
Ставничий А.
Ставничий Й.
Григоряк Т.
Томашевський С.
Петруняк І.
Тельвак І.
Іван М.
Яцків М.
Рудяк С.
Сливка М.
Тягнибок О.
Лесюк Б.
Верещак Ю.
Верещак А.
Боднар А.
Настич І.
Настич Н.
Бубнів П.

Бубнів О.
Васюнець Е.
Яременко Л.
Кавка Ю.
Слота О.
Стельмашук Ю.
Стельмашук М.
Стельмашук Г.
Стельмашук В.
Гаврилук В.
Гаврилук Н.
Тягнибок О.
Гузарський Ф.
Сорока М.
Годчак В.
Верещак Я.
Лучків Р.
Попович Д.
Попович М.
Попович О.
Попович Х.
Овчарчин П.
Єнкала О.
Борута О.
Борута М.
Шкодин І.
Бардигула Б.
Красник І.
Фостяк Б.
Гладкий О.
Бардо Е.
Скальчук П.
Дацків Л.
Рогачук А.
Грицай П.
Фарина Р.
Стравняк В.
Дутко В.
Кочерга І.
Чуйко М.
Іван О.
М. О.
А. Я.
Бойко П.
Н. Н.
Ярошевич М.

Рибак І.
Рибак М.
Пратник А.
Пратник І.
Басараб П.
Коваль М.
Марко М.
Червінський І.
Слободян С.
Кушинський В.
Гриңдей П.
Даниляк В.
Батск С.
Докторук М.
Чучман О.
С. З.
Войтас Я.
Протас Г.
Горожанська
Олійник І.
Г. Г.
В. С.
Дрого А.
Колачко І.
Сенчишак М.
П. Р.
Романишин Д.
Магвішин А.
Бориняк
Нітка
Габлей
Гулик І.
Гаврик Г.
Гаврик М.
Гаврик Л.
Гаврик С.
Гаврик Г.
Гаврик І.
Дубицька Ю.
Масник П.
Вовк К.
Вовк Н.
Грицеляк Д.
Ярецький П.
Сточишин С.
Лаврів В.

Підбурецький І.
Дудич П.
Петрушевський ІІ.
Дидзяк П.
Дидзяк А.
Козінчук Г.
Сенчишин О.
Чучук С.
Матійців А.
Захарчук А.
Рудакевич Л.
Н. Н.
Субота М.
Коко А.
Н. Н.
Козицька П.
Копистинська Н.
Левченко М.
Куціпан Н.
Вихрій П.
Ривак І.
Ривак І.
Ривак М.
Ривак Я.
Галушка В.
Галушка Т.
Н. Н.
Н. Н.
Антонович А.
Є. В.
Малюк І.
Савин Б.
Гукало М.
Мамчій А.
Н. Н.
Н. Н.
Мамчій В.
Гукало С.
Лосєпович І.
Лосєпович К.
Лосєпович В.
Лосєпович Р.
Лосєпович М.
Гікавий М.
Мартинів М.
Процик А.

Франків В.
Рибак М.
Николаюк В.
Козій Х.
Неснор Б.
Лучак М.
Зварич А.
Шпиталь І.
Петрів П.
Петрів С.
Петрів Ф.
Петрів В.
Н. Н.
Гнитка А.
В. П.
Ольшанська О.
Мельник М.
Гриңдей М.
Процик Н.
Рибак Г.
Гамулець А.
Хахула І.
Кухта В.
Тихий М.
Запорізький М.
Шевчук Е.
Іван Т.
Гедзик С.
Павло Я.
Стефанів Т.
Василь П.
Стерн Стор
Порашук М.
Панчишин О.
Панчишин Є.
Луговий А.
Костюк В.
Бочневич І.
Траст К.
Коваль С.
Коваль І.
Луговий А.
Коваль О.
Возневич В.
Коваль М.
Чубатюк А.

Ляхів А.
Вус Е.
Мішалов В.
Роберт Б.
Шлапак В.
Перун Я.
Кулиняк Р.
Норман Ф.
Цізек
Джим О.
Фред Ф.
Юрій П.
Осип К.
Сорока Й.
Бойко І.
Івахів О.
А.
Красно М.
Коверко М.
Гут Іван
Қабак Г.
Солтис П.
Маюк М.
Пик Ю.
Максимчук І.
Максимчук П.
Карачевський М.
Карачевська Г.
Карачевський І.
Вишиванюк В.
Васько М.
Дудзяк Й.
Юнко І.
Юнко А.
Стадник І.
Арнеут Е.
Коцелко І.
Федуняк М.
Павлюк Б.
Павлівець Я.
Текля Н.
Горбач Л.
Бурдик І.
Березецька С.
Калинович В.
Куліш П.

Шах С.
Терш Р.
Укр. Книгарня
Денисюк М.
Денисюк А.
Шипайло С.
Нечай В.
Головатий О.
Сливка М.
Лушак М.
Ковальчук А.
Палагнюк В.
Ольшанський Т.
Сенчишак
Ходій М.
Шонк К.
Франків М.
Франків Н.
Франків С.
Кіцала М.
Прокуда В.
Масник Г.
Масник О.
Куляс А.
Куляс О.
Анна П.
Данило П.
Грицай Т.
Грицай М.
Лесик Ю.
Мляк А.
Чорняк В.
Дикий Я.
Дикий Р.
Басараб Д.
Берко В.
Шайга С.
Мартинюк С.
Дикий М.
Пик Ю.
Дикий Л.
Чорняк В.
Троян В.
Дикий А.
Чорняк О.
Сорока М.

Дикий В.
Дикий А.
Шкоруда А.
Шкоруда С.
Дмитраш В.
Хома П.
Примак М.
Похоляк П.
Лисейко І.
Гасюк П.
Драганчук І.
Сератик М.
Деркач К.
Деркач В.
Паславська В.
Каряка Г.
Гринчук М.
Фуртяк П.
Повалячек І.
Повалячек С.
Дрозд І.
Дрозд А.
Нагорняк О.
Ривак І.
Нагорняк Ю.
Заліський А.
Турянський П.
Дзюбій М.
Дзюбій А.
Питель П.
Питель М.
Зварич С.
Зварич А.
Г. Г.
Коваль Т.
Рузняк Д.
Понтковський
Поплавський М.
Попович Р.
Дрогомирецька Л.
Семенів П.
Чеморда Г.
Верещак Ю.
Яшуляк А.
Шпікула Т.

1-00